

UCHWAŁA NR IV.38.2024
RADY MIEJSKIEJ W TŁUSZCZU
z dnia 29 sierpnia 2024r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Tłuszcz na lata 2024 -2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424) Rada Miejska w Tłuszczu uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Tłuszcz na lata 2024 -2030 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tłuszcza.

§ 3

Traci moc uchwała NR XIII.241.2021 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Tłuszcz na lata 2021-2024.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Uzasadnienie do Uchwały Nr IV.38.2024 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 29 sierpnia 2024r.
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Tłuszcz na lata 2024 -2030**

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Tłuszcz na lata 2024-2030 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dotychczas w gminie Tłuszcz obowiązywał Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 przyjęty uchwałą NR XIII.241.2021 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia.

Zmiany prawne jakie nastąpiły w 2023 r. dotyczące ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz podjęcie w dniu 9 listopada 2023 roku przez Radę Ministrów uchwały nr 205 w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232), który wszedł w życie w dniu 1 stycznia 2024 roku nakładają na gminę obowiązek opracowania i przyjęcia nowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Tłuszcz na lata 2024 -2030.

Zgodnie z zapisem w art. 6, ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2024 Poz. 424) do zadań własnych gminy należy:

- ☐ opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej;
- ☐ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych;
- ☐ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- ☐ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- ☐ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Załącznik do Uchwały Nr IV.38.2024
Rady Miejskiej w Tłuszczu
z dnia 29 sierpnia 2024r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ
OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY TŁUSZCZ
NA LATA 2024-2030

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	5
2. Definicja przemocy, jej rodzaje, formy i cykle	5
3. Podstawy prawne programu:	8
4. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy domowej	12
II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE TŁUSZCZ	18
1. Analiza danych statystycznych	18
1.1 Charakterystyka Gminy Tłuszcz	19
1.2 . Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Tłuszczu i procedura „Niebieskie Karty”	21
2. Analiza badań ankietowych dotyczących zjawiska przemocy, jego skali oraz poziomu świadomości społecznej na temat przemocy domowej wśród mieszkańców Gminy Tłuszcz	25
2.1 Ankieta dotycząca występowania problemu przemocy domowej w Gminie Tłuszcz przeprowadzona wśród osób dorosłych	26
2.2 Ankieta dotycząca występowania problemu przemocy domowej i rówieśniczej na terenie gminy Tłuszcz przeprowadzona wśród osób małoletnich	37
2.3 Wnioski z badań ankietowych	45
III. ANALIZA SWOT	46
IV. ADRESACI PROGRAMU	49
V. REALIZATORZY PROGRAMU:	49
VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	52
Cel szczegółowy 1: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową	52
Cel szczegółowy 2: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową	54
Cel szczegółowy 3: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	55
Cel szczegółowy 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji, podmiotów i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług	57
VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	58
VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	58
IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	58

WSTĘP

Rodzina, zdaniem socjologów i według najprostszych jej definicji, to „najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo”.

Rodzina w warunkach każdego społeczeństwa stanowi więc podstawową i wszechstronną formę życia społecznego, zaspokajającą podstawowe potrzeby ludzkie. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Członkowie rodziny połączeni są ze sobą więzami nie tylko formalnymi ale również emocjonalnymi. Jakość tych

relacji, więzi panujących w rodzinie stanowi o wszystkich późniejszych relacjach osób dorosłych w konfrontacji ze społeczeństwem. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie relacje między rodzicami oparte są na miłości, zrozumieniu i zaufaniu. Zatem rodzice, pierwsi opiekunowie dziecka są odpowiedzialni za jego rozwój psychiczny, moralny i społeczny co stanowi o jego przygotowaniu do samodzielnego życia i dbania o siebie w przyszłości.

Prawidłowo funkcjonujący dom rodzinny stanowi dla poszczególnych członków rodziny azyl bezpieczeństwa. Rodzina spełnia określone funkcje, względem jej członków: zaspokaja potrzeby fizjologiczne, potrzeby miłości, przynależności, szacunku i uznania, przekazuje obowiązujące w społeczeństwie normy, wzorce zachowań oraz wartości. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań wynikających z pełnienia poszczególnych ról. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Nie bez znaczenia jest fakt, że „osobę doznającą przemocy” i „osobę stosującą przemoc” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie zwana przemocą domową może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Zjawisko przemocy domowej, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej. Gmina Tłuszcz w ramach zadań jednostek samorządu terytorialnego podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, jednym z takich działań było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego w Tłuszczu. Pracownicy socjalni, Policjanci, przedstawiciele Sądu, przedstawiciele oświaty, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członkowie organizacji pozarządowych wspólnie tworzą warunki umożliwiające realizację wszystkich zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej min. poprzez diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informatycznych, inicjowanie działań w stosunku do osób

doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie działań, monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”, kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową, składanie na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia przez osobę stosującą przemoc domową, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119). Przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego oraz członkowie grup diagnostyczno-pomocowych uczestniczą w szkoleniach podnoszących kwalifikacje i umiejętności pracy z osobami doznającymi przemocy i stosującymi przemoc. Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w gminie Tłuszcz. Zatem konieczne jest systematyczne podnoszenie standardów usług adresowanych do osób doznających przemocy i stosujących przemoc.

Innym ważnym czynnikiem w przeciwdziałaniu zjawisku przemocy jest stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Służy do tego między innymi opracowanie niniejszego programu. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulegać zmianie i udoskonaleniom.

Niniejszy program został przygotowany przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Zawiera zadania do realizacji dla wszystkich gminnych jednostek i instytucji. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie na terenie gminy Tłuszcz skali problemu przemocy. Cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy domowej. Program zawiera podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy domowej, a w części metodologicznej pokazano skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Tłuszcz - w oparciu o dane z Zespołu Interdyscyplinarnego, Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu, Komisariatu Policji w Tłuszczu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu, analizy danych z OPS w Tłuszczu. Przedstawiono również zasoby instytucjonalne i kadrowe oraz potrzeby pracy z rodzinami uwikłanymi w przemoc. Dane posłużyły do przeprowadzenia analizy SWOT w oparciu o którą wyznaczono cele oraz opracowano harmonogram realizacji Programu.

Przemoc może być skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy domowej mówiło się niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważne zaburzenie w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a także w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń i zabójstw. Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy 4

domowej konieczne jest jej zdefiniowanie.

1. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Definicja przemocy, jej rodzaje, formy i cykle

Przemoc - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Przemoc występująca w rodzinie tzw. przemoc domowa jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Zachowania agresywne ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieszczą się w wyobrażeniu człowieka o tym, co jest normalne i słuszne, mogą być wstydliwie ukrywaną tajemnicą. Przemoc „karmi się milczeniem” i często obarczona jest wieloma stereotypami związanymi z fałszywie pojmowaną troską o dobre imię rodziny.

Przemoc:

- 1) Jest intencjonalna - jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby, działanie jest podejmowane z pewną intencją.
- 2) Utrudnia samoobronę z uwagi na wyraźną asymetrię sił - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.
- 3) Narusza prawa i dobra osobiste - osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby krzywdzonej (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itd.), działanie lub zaniechanie jednej osoby zawsze narusza prawa i dobra osobiste drugiej strony.
- 4) Powoduje cierpienie i szkody - osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doświadczającej przemocy na poważne szkody.

Doświadczanie przemocy w rodzinie prowadzi do przekazywania wzorca zachowań w kolejnym pokoleniu. Ponadto, doprowadza do modelowania zaburzonych zachowań w innym

środowisku np. rówieśniczym, szkolnym czy też pracowniczym.

Rodzaje przemocy:

- **przemoc fizyczna** to zadawanie bólu fizycznego i/lub obrażeń fizycznych, grożenie obrażeniami np.: uderzenie, ciągnięcie za włosy, kopanie, uderzenie jakimś przedmiotem, duszenie, obezwładnianie, pchnięcie nożem, policzkowanie, jest forma agresji łącząca się z naruszeniem granic nietykalności fizycznej, wpływająca na pogorszenie stanu zdrowia osoby doznającej przemocy lub w najdrastyczniejszych przypadkach doprowadza do pozbawienia życia człowieka;
- **przemoc psychiczna** to wyzywanie, krytykowanie, poniżanie, obmawianie, ośmieszanie, obrażanie, grożenie, wzbudzanie poczucia winy, wmawianie choroby psychicznej i inne działania mające na celu podważenie poczucia własnej wartości, to również zachowanie, którego celem jest w osobie doznającej przemocy uczucie strachu;
- **przemoc seksualna** to kontakt seksualny bez zgody; wykorzystywanie seksualne lub kontakty wymuszone siłą, w tym pieszczoty, stosunek seksualny, dotykanie narządów płciowych, zmuszanie do nieakceptowalnych praktyk seksualnych, krytykowanie zachowań seksualnych itp.;
- **przemoc ekonomiczna** to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie bezprawne finansowe wykorzystywanie i/lub kontrolowanie środków niezbędnych do utrzymania ekonomicznej niezależności ofiary; nielożenie na utrzymanie osób wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej lub wymuszanie pracy nieodpłatnej, ograniczanie dostępu do wspólnych zasobów, zaciąganie kredytów lub zmuszanie do ich zaciągania wbrew woli drugiej osoby itp.;
- **zaniedbanie** to niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych np. brak opieki i uniemożliwienie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną). Najczęściej do zaniedbywania dochodzi wobec osób zależnych czyli dzieci, osób starszych i z niepełnosprawnością.

Przemoc kategoryzujemy również na przemoc gorącą i chłodną.

Przemoc gorąca to gwałtowny wybuch uczuć złości, frustracji, tu występują zachowania agresywne. Gorącą przemoc mogą powodować negatywne i intensywne przeżycia związane z frustracją, z zablokowaniem jakichś dążeń, z niespełnianiem pragnień i oczekiwań. Pojawia się agresywna reakcja na stres, która nie zostaje powstrzymana i kieruje się przeciw członkowi rodziny. Istotnym czynnikiem bywa przekonanie sprawcy o niezdolności ofiary do obrony i poczucie własnej bezkarności. Słabość ofiary wynika z przewagi fizycznej sprawcy lub okoliczności, w których sprawca uzyskuje władzę psychiczną. Towarzyszy mu wtedy poczucie, że „może sobie na wiele pozwolić”.

Przemoc chłodna jest bardziej wykalkulowana i wydaje się znacznie spokojniejsza, choć czasem jest to spokój pozorny, skrywający silne emocje, ale skutecznie tłumione i kontrolowane. Polega na realizowaniu przez sprawcę specyficznego scenariusza zapisanego w jego umyśle. Człowiek

realizujący taki scenariusz przemocy, zmierzając do jakiegoś celu jest gotowy do wtargnięcia na wewnętrzne terytorium psychiczne swego dziecka lub współmałżonka. Znajduje dla tego usprawiedliwienie nawet wtedy, gdy jest świadomy cierpienia, które spowodował, osoba krzywdząca za wszelką cenę stoi przy swoim przekonaniu o słuszności swoich czynów. Przemoc chłodna często przyjmuje formę rygorystycznego wychowania w myśl zasady „gdybym ich nie bił, to nie wyrosłyby na porządných ludzi”, „to dla ich dobra, żeby się nie zmarnowały”, „lepsze dzieci bite jak zdechłe”.

Cechy charakterystyczne przemocy domowej:

Przemoc, która występuje w rodzinie nie jest jednorazowym czynem. Często ma długą, nawet kilkunastoletnią historię. Przemoc zwykle powtarza się według zauważalnej prawidłowości zwanej cyklem przemocy.

Cykl przemocy składa się z trzech następujących po sobie faz:

- **faza narastania napięcia** - początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia. Przyczyny napięcia mogą tkwić poza rodziną. Czasami są to błahostki powodujące wzrost napięcia i przyczyniające się do powstania agresji.
- **faza ostrej przemocy** - następuje wybuch agresji, sprawca zmienia się w kata, może dokonać straszliwych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie ofiary najczęściej decydują się na wezwanie pomocy, złożenie skargi na policję, zgłoszenie do zespołu interdyscyplinarnego,
- **faza miodowego miesiąca** - faza skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Próbuje przekonać ofiarę, że teraz będzie inaczej, że to już się nie powtórzy. Doznający przemocy mu wierzą i zostają z nim, odwołują zgłoszenia i zeznania. Jednak po jakimś czasie wszystko zaczyna się od nowa. Przemoc z czasem się nasila, za każdym razem jest coraz gorzej. Przemoc jest więc procesem, który ma tendencję do powtarzania się. Nie zatrzymana zawsze się narasta.

Prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy domowej zwiększają następujące czynniki:

- normy społeczne i kulturowe: w wielu środowiskach istnieje przekonanie o prawie rodziców do bezwzględnej dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami- stereotyp silnego mężczyzny i uległej kobiet; przyzwolenie na kary cielesne wobec dzieci; myślenie schematyczne wg. Zasad: „brudy należy prać we własnym domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”, „nie mów nikomu co dzieje się w domu”, itp.
- uzależnienia: alkoholizm, narkomania, lekomania, uzależnienia behawioralne - od hazardu do Internetu, ograniczające możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym,
- status ekonomiczny- stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, zagrożenie utratą pracy;
- dziedziczenie wzorca przemocy - bycie osobą doświadczającą przemocy lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym;
- osobowość sprawcy- chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny;

- osobowość osoby doznającej przemocy - brak zdolności do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego; przekonanie jednostki, że jest poza społecznością, że nie ma na nic wpływu, lęk przed niepowodzeniami, pesymistyczna wizja przyszłości, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że wszystko zależy od warunków zewnętrznych, zubożenie, poczucie osamotnienia, wycofanie z życia społecznego, rezygnacja.

Osoby doznające przemocy domowej zawsze cierpią fizycznie i psychicznie. Urazy psychiczne wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia, należą do nich:

- zespół zaburzeń stresu pourazowego (PTSD)- ponowne doświadczanie traumatycznego przeżycia poprzez powracające wspomnienia, zaburzenia snu, omdlenia, unikanie rozmów na temat wydarzenia, drażliwość, trudności z koncentracją uwagi;

- uzależnienia- wszelkie uzależnienia, będące dla osób doznających przemocy w rodzinie ucieczką od bólu fizycznego i psychicznego;

- zaburzenia depresyjne - niska samoocena, obniżony nastrój, emocjonalne otępienie, brak motywacji do działania, krytyczne postrzeganie siebie/świata/przyszłości;

- zaburzenia lękowe- lęk przed działaniem, krytyką, odrzuceniem;

- wiktymizacja- przyjęcie tożsamości ofiary; osoba doznająca przemocy w rodzinie na skutek nieudanych prób pomocy z zewnątrz i nieskutecznych prób obrony siebie, zasługuje na takie traktowanie.

2. Podstawy prawne programu:

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Tłuszcz na lata 2024-2030 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które

współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2024, poz. 424),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2023, poz. 901 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2024 poz. 177)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2151),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2024 poz. 609 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 571)
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 171)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2809)
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1610 z późn. zm)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz.U. 2024 poz. 706)
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1550)
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 560).
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej (Dz.U.2023, poz. 1827).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz.U. 2023, poz. 1807).
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz.U. 2023, poz. 1163).
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz.U. 2023, poz. 1166).

Zgodnie z zapisem w art. 6, ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu

przemocy w rodzinie (Dz.U. 2024 Poz. 424) do zadań własnych gminy należy:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w gminie

Tłuszcz na lata 2024-2030 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych.

Należą do nich m.in.:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tłuszcz na lata 2020-2025. Działania gminy zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej są jednym z celów działania określonym w Strategii. Z diagnozy przeprowadzonej w ramach opracowywania GSRPS wynika, że jednym z głównych problemów społecznych w gminie Tłuszcz jest problem przemocy domowej.

Przeprowadzona diagnoza na potrzeby GSRPS w 2020 r. pokazała, że co 8 ankietowana osoba znała rodzinę w której dochodzi do przemocy domowej. Co 3 osoba znała nieliczne rodziny, w których jest stosowana przemoc. Co 2 osoba słyszała o takich rodzinach.

Mieszkańcy gminy Tłuszcz jako przyczyny przemocy domowej w badaniu ankietowym w 2020 r. wskazywali: uzależnienia występujące w rodzinie, pokoleniowe wzorce przemocy, nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi oraz brak pracy. Najskuteczniejszymi działaniami wobec ofiar przemocy domowej w opinii mieszkańców gminy byłoby: zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego i psychologicznego, rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy, możliwość uczestniczenia przez osoby doznające przemocy w grupach wsparcia lub grupach terapeutycznych.

W Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tłuszcz określono działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej tj.:

- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez skuteczne i kompleksowe działanie wszystkich służb, organizacji i instytucji zajmujących się tym problemem (policja, prokuratura, ośrodek pomocy społecznej, szkoły, świetlice).
- Udzielanie pomocy ofiarom przemocy (pomoc materialna, prawna, zapewnienie

mieszkania, opieki lekarskiej).

- Podjęcie działań wobec sprawców przemocy: skierowanie na leczenie, pomoc psychologiczna, praca socjalna (kontrakt socjalny). kierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce.
- Prowadzenie działań profilaktycznych szczególnie wśród dzieci i młodzieży poprzez: prowadzenie placówek wsparcia dziennego w gm. Tłuszcz, organizowanie konferencji, spektakli profilaktycznych i innych spotkań poświęconych problematyce przemocy w rodzinie.
- Tworzenie grup samopomocowych ofiar przemocy odnoszenie kompetencji przedstawicieli służb i instytucji do udzielania pomocy ofiarom przemocy oraz podejmujących interwencje wobec sprawców poprzez organizowanie szkoleń .
- Szeroko rozumiana działalność informacyjno- edukacyjna o problemie przemocy w rodzinie poprzez media, szkoły, organizowanie konferencji, porad, kampanii, itp.

3. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy domowej

Nowelizacja ustawy antyprzemocowej zmieniła jej ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcie „**przemoc w rodzinie**” zostało zastąpione przez „**przemoc domową**”.

Nowa rozbudowana definicja przemocy domowej wskazuje na wykorzystywanie **przewagi fizycznej, psychicznej lub ekonomicznej** (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy. W szczególności przemocą domową będą działania lub zaniechania:

- narażające osobę doznającą przemocy na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Zmienił się również krąg osób objętych ochroną, określanych jako „osoby doznające przemocy domowej”, zamiast - „osoby dotknięte przemocą w rodzinie” lub „ofiary przemocy w rodzinie”. Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „osoby stosującej przemoc domową”.

W myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego

- wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
 - c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
 - d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletni

- wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej - należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2 (wyżej).

Ponadto nowelizacja wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych są powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe.

Ustawa wprowadziła także zmiany w procedurze „Niebieskie Karty”. Wprowadzono np. przepis obligujący grupę diagnostyczno-pomocową do monitorowania sytuacji osób lub rodzin dotkniętych przemocą domową, a także zagrożonych jej wystąpieniem, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy. Dodano również przepis umożliwiający pracę grupy diagnostyczno-pomocowej za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerzył od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który odtąd obejmuje również:

- **zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą** - gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- **zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy** - gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- **zakaz wstępu na teren** szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie - jeżeli osoba doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi istotne uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec 13

osoby stosującej przemoc domową nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową mogą być wydane przez:

- Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- sąd - postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia,
- sąd - postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane.

Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bez średnim otoczeniu lub
- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
- osobę dotkniętą przemocą domową lub
- kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Jeżeli osoba stosująca przemoc domową wspólnie zajmująca mieszkanie swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba doznająca tej przemocy może żądać, aby sąd, właściwy według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.) w postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał ją do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Przepis ten stosuje się również w przypadku, gdy:

1) osoba doznająca przemocy domowej opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie z powodu stosowania wobec niej przemocy w tym mieszkaniu;

- 2) osoba stosująca przemoc domową opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie;
- 3) osoba stosująca przemoc domową okresowo lub nieregularnie przebywa w mieszkaniu wspólnie z osobą doznającą przemocy domowej.

Osoba pełnoletnia, która pozostała w mieszkaniu, o którym mowa w ust. 1, przez czas niezamieszkiwania w nim osoby stosującej przemoc domową, w związku z wydaniem wobec niej:

- 1) nakazu lub zakazu, o których mowa w art. 15aa ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145),
- 2) nakazu lub zakazu, o których mowa w art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266 i 1860), 3) postanowienia sądu o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazaniu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, w tym również o udzieleniu zabezpieczenia
- 3) jest obowiązana do ponoszenia opłat za dostawy do tego mieszkania energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych oraz czynsz lub koszty bieżącego zarządzania nieruchomością, chyba że względem niej osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana do świadczeń alimentacyjnych.

Przepisy stosuje się do każdego lokalu służącego zaspokajaniu bieżących potrzeb mieszkaniowych. Do wykonania obowiązku orzeczonego na podstawie ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji obowiązku opróżnienia lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika. Jeżeli osoba stosująca przemoc domową, po wydaniu przez sąd postanowienia uwzględniającego wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, chce zabrać ze wspólnie zajmowanego mieszkania i z jego bezpośredniego otoczenia rzeczy lub zwierzęta domowe, a osoba doznająca tej przemocy wyraża na to zgodę, może się to odbyć wyłącznie w obecności policjanta lub żołnierza Żandarmerii Wojskowej. Zabranie rzeczy i zwierząt domowych może odbyć się nie więcej niż dwa razy. W celu zabrania rzeczy i zwierząt domowych, o których mowa w ust. 6, osoba stosująca przemoc domową występuje pisemnie do kierownika jednostki organizacyjnej Policji lub komendanta jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, właściwego ze względu na miejsce położenia wspólnie zajmowanego mieszkania, o wyznaczenie nie później niż w terminie 48 godzin policjanta lub żołnierza Żandarmerii Wojskowej do uczestniczenia w czynności, o której mowa w ust. 6.

Czynność, o której mowa w ust. 6, przeprowadza się po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z osobą doznającą przemocy domowej. Osoba doznająca przemocy domowej ma prawo brać udział w tej czynności lub upoważnić do udziału w niej inną osobę. W przypadku sprzeciwu osoby doznającej przemocy domowej wskazane przedmioty lub zwierzęta domowe pozostawia się we wspólnie

zajmowanym mieszkaniu lub w jego bezpośrednim otoczeniu.

Istotą tego rozwiązania prawnego wpływającego na jego skuteczność, jest fakt, iż zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego Sąd właściwy ma obowiązek rozpatrzenia sprawy w terminie 1 miesiąca od wniesienia wniosku.

Kolejną znaczącą zmianą prawną z punktu widzenia celów niniejszego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej jest ta zmiana Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r., która dotyczy nowelizacji Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, tzw. ustawa Kamilka. Nowe przepisy mają na celu zapewnienie ochrony małoletnim przed przemocą. Oznacza to, że każda z instytucji ma zadanie dokonać ustaleń co do profesjonalnego rozpoznawania sytuacji dziecka i adekwatnego reagowania.

Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich. „Standardy ochrony małoletnich” to jeden z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem stanowiący formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających ich skuteczniejszą ochronę przed krzywdzeniem. Niniejsza procedura określająca najważniejsze zasady i założenia związane z zapewnieniem maksymalnego poziomu bezpieczeństwa małoletnich, została określona w Standardach Ochrony Małoletnich w Ośrodku Pomocy Społecznej w Tłuszczu określanego dalej jako OPS. Standardy określają procedury gwarantujące najwyższy poziom ochrony małoletnich, na rzecz których realizowane są usługi świadczone przez OPS, a w szczególności osoby świadczące usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób małoletnich, usługi asystencji osobistej, opieki wytchnieniowej, usługi dowozu do szkoły specjalnej a także asystenta rodziny.

W przypadku zajęć opiekuńczo-wychowawczych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu w ramach prowadzonych placówek wsparcia dziennego wprowadzono oddzielny dokument „Standardy Ochrony Małoletnich w Placówkach Wsparcia Dziennego prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu”.

Dla małoletnich będących klientami Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu, korzystających ze wsparcia w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usług asystencji osobistej, opieki wytchnieniowej, dowozu do szkoły specjalnej, asystenta rodziny i placówek wsparcia dziennego opracowana została wersja skrócona Standardów.

Standardy Ochrony Małoletnich to opracowany na piśmie zbiór zasad, które mają na celu stworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w szczególności poprzez:

- zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania

informacji o krzywdzeniu małoletniego;

- procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”;
- zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

W standardach określono także:

- wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

W celu zwiększenia skuteczności w podejmowaniu działań zapewniających dziecku ochronę przed przemocą ustawodawca dokonał również zmian w art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W myśl nowelizacji w art. 12 a dodano punkt 4a i 4 b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnienia ochrony dziecku przed krzywdzeniem.

Przed podjęciem decyzji, o przeprowadzeniu interwencji, pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokonuje oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia ochrony dziecku udziela się wsparcia psychologa. Usunięcie z procedury sformułowania „bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia” ułatwia możliwość reakcji służb. W konsekwencji przepis ma zastosowanie w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, nawet jeśli stan dziecka nie zmierza bezpośrednio do utraty życia lub zdrowia.

11. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE TŁUSZCZ

1. Analiza danych statystycznych

Diagnoza problemu przemocy w Gminie Tłuszcz została oparta na podstawie danych przedstawionych w rocznych sprawozdaniach z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Tłuszczu, danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Tłuszczu, danych uzyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu jak i badania ankietowego przeprowadzonego w pierwszym i drugim kwartale 2024 r. na potrzeby Zespołu Interdyscyplinarnego w Tłuszczu.

Przemoc domowa jest trudnym problemem rodziny, a osoby które jej doświadczają nie chcą mówić o swoim problemie ze względu na strach, poczucie winy, obawę przed osądzeniem, strach przed zmianą czy też osądzeniem ze strony rodziny lub też społeczności lokalnej.

Jak wynika z danych ze Sprawozdania z Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie mazowieckim w 2023 r. prowadzono 15 906 procedur „Niebieska Karta”, z czego 10 336 wszczęto w tym okresie.

Jak wynika z corocznych statystyk największą liczbę procedur wszczęła Policja - 7 692, pozostałe procedury wszczęli przedstawiciele:

- 1576 - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 673 - oświaty;
- 243 - ochrony zdrowia;
- 102 - gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 27 - specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 20 - asystent rodziny;
- 3 - Żandarmerii Wojskowej.

W 2023 r. działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” w województwie mazowieckim objęto: 13 619 osób dotkniętych przemocą domową w tym:

- 10 096 kobiet;
- 3 523 mężczyzn

10 412 osób stosujących przemoc domową w tym:

- 8 803 mężczyzn
- 1 609 kobiet

osobami doznającymi przemocy były najczęściej kobiety - podobnie jak w poprzednich latach kobiety w wieku 18 do 67 roku życia.

W związku z prowadzoną procedurą, w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia zapewniono dzieciom

ochronę zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w 135 przypadkach (czytaj liczba dzieci -135), przy czym w 2022 r. zapewniono ochronę 68 liczbie dzieci a w 2021 r. zapewniono ochronę 64 liczbie dzieci.

Powyższe dane statystyczne wskazują na wzrostową tendencję wszczynania procedur „Niebieska Karta” i zapewnienia ochrony dzieciom w przypadku zagrożenia ich życia i zdrowia.

1.1 Charakterystyka Gminy Tłuszcz

Gmina Tłuszcz jest jedną z gmin powiatu wołomińskiego w województwie mazowieckim. Gmina sąsiaduje z 6 gminami: Klembów, Dąbrówka, Poświętne, Jadów, Zabrodzie. W gminie poza miastem Tłuszcz z pomocy korzystają także mieszkańcy następujących wsi: Białki, Brzeziny, Chrzęsne, Dziecioły, Franciszków, Grabów, Jadwinin, Jarzębia Łąka, Jasienica, Jaźwie, Kozły, Kury, Łysobyki, Miąse, Mokra Wieś, Pawłów, Postoliska, Pólko, Rudniki, Rysie, Stasinów, Stryjki, Szczepanek, Szymanówek, Wagan, Waganka, Wólka Kozłowska, Zalesie, Balcery, Zapole, Fiukały, Konary, Marianów, Moczydło, Ołdaki, Wilczeniec.

Liczba mieszkańców Miasta i Gminy Tłuszcz w dniu 31.12.2023 r. wynosiła 19 840 (dane z Wydziału Spraw Obywatelskich i Społecznych w UM w Tłuszczu).

	Liczba mieszkańców w danym roku			
	2020	2021	2022	2023
Mieszkańcy (liczba osób)				
Ogółem	19 790	19 730	19 803	19 840
Kobiety				
ogółem	10 114	10 086	10 134	10 149
0-18	2 122	2 107	2 116	2 087
19-35	2 255	2 212	2 175	2 144
36-65	4 141	4 1007	4 119	4 113
Ponad 65	1 596	1 660	1 724	1 805
Mężczyźni				

Tab. Liczba mieszkańców Tłuszcza oraz ich struktura w latach 2020-2023

ogółem	9 676	9 644	9 669	9 691
--------	-------	-------	-------	-------

0-18	2 342	2 325	2 340	2 339
19-35	2 303	2 260	2 221	2 212
36-65	4 008	3 996	3 997	3 974
Ponad 65	1023	1 063	1 111	1 166

Z pomocy i wsparcia (ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych decyzją oraz pracy socjalnej) korzysta ok. 5 % mieszkańców gminy Tłuszcz. Wśród najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia można wymienić: długotrwałą lub ciężką chorobę, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm oraz sytuacje kryzysowe w rodzinie związane min. z przemocą. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest:

- 1) z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- 2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

W 2023 r wyłączna praca socjalna była prowadzona w 211 rodzinach i objęła łącznie 550 osób.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Rodzinom, w których występuje problem przemocy domowej może być przyznane wsparcie w postaci asystenta rodziny, szczególnie w sytuacji jeśli w rodzinie są dzieci. W 2018 roku asystent rodziny pracował z 22 rodzinami, w 2019 r. i w 2020 r z 16 rodzinami, w 2021r. - z 22 rodzinami, a w 2022 r. i w 2023 r. z 17 rodzinami.

Na terenie Gminy Tłuszcz funkcjonuje Punkt Konsultacyjny prowadzony przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach którego dla osób z rodzin z problemem przemocy domowej prowadzone jest poradnictwo psychologiczne i poradnictwo prawne.

W 2023 r. w ramach poradnictwa z zakresu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz stosujących przemoc w Punkcie Konsultacyjnym GKRPA przeprowadzono 48 godzin konsultacji. W ramach poradnictwa psychologiczne Punktu Konsultacyjnego GKRPA przeprowadzono 981 porad/konsultacji a w ramach poradnictwa prawnego Punktu Konsultacyjnego GKRPA 82 porady/konsultacje. Dodatkowo w 2023 r. w ramach Klubu Integracji Społecznej funkcjonującego w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu zrealizowano 29 godzin poradnictwa psychologicznego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu systematycznie prowadzi działania informacyjno- edukacyjne

na temat przemocy domowej oraz rówieśniczej w mediach społecznościowych, które są kierowane zarówno do osób dorosłych w tym seniorów jak również osób małoletnich - dzieci i młodzieży. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu co roku organizuje spotkania edukacyjne i szkolenia dla przedstawicieli różnych służb i instytucji działających w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych. Na szkolenia zapraszani są pracownicy policji, szkół, przedszkoli, żłobków, kuratorzy, pracownicy GKRPA.

Ośrodek realizuje również warsztaty umiejętności wychowawczych, które skierowane są do rodziców w szczególności z rodzin w których występuje problem przemocy domowej. W 2024 r. w warsztatach udział wzięło 20 osób. Od 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi również grupę samopomocową dla rodziców w tym z rodzin z problemem przemocy domowej.

1.2 . Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Tłuszczu i procedura „Niebieskie Karty”

Gmina Tłuszcz realizuje zadania wynikające z ustawy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy,
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w

szczegółności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;

3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia przy współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Zielonce.
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Tab. Liczba wszystkich procedur Niebieska Karta A w latach 2018-2023

REALIZACJA PROCEDURY „NIEBIESKA KARTA”						
Poszczególne lata	2018r.	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	2023r.
Liczba procedur NK - A	42	53	34	44	39	35
Liczba posiedzeń grup roboczych/ grup diagnostyczno-pomocowych	164	146	86	119	138	175
Liczba kobiet doznających przemocy (w tym dzieci)	48	51	53	57	51	38
Liczba mężczyzn doznających przemocy (w tym dzieci)	9	8	28	24	29	33

Wykres. Liczba wszystkich wszczętych procedur Niebieska Karta A w latach 2018-2023

Tab. Liczba wszczętych procedur Niebieska Karta A w latach 2020-2023 przez przedstawicieli poszczególnych instytucji

Instytucja	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Policja	32	43	23	38	26	22
Ośrodek Pomocy Społecznej	6	7	10	4	11	8
Ochrona Zdrowia	3	1	0	0	0	2
Oświata	1	2	1	2	2	3
GKRPA	0	0	0	0	0	0

Dane liczbowe dotyczące wpływu formularzy „Niebieska Karta” do Zespołu Interdyscyplinarnego mogą w okresie od 2021 r. do 2023 r. wskazywać na niewielką tendencję spadkową zgłaszanych przypadków przemocy domowej w gminie Tłuszcz. Jednoznaczne określenie skali zjawiska na terenie naszej gminy na podstawie danych z wpływu formularzy „Niebieska Karta” jest bardzo trudne i może być nieprecyzyjne, ponieważ obserwuje się w dalszym ciągu bariery przed zgłaszaniem przemocy domowej przez inne instytucje upoważnione do wszczynania procedury „Niebieska Karta”. Najwięcej interwencji poprzez wszczęcie formularza „Niebieska Karta” na terenie gminy Tłuszcz przeprowadza Policja, następnie Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu. Obserwuje się niewielką tendencję wzrostową w przypadku wszczynania procedury „Niebieska Karta” przez przedstawicieli oświaty. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie wszczęła ani razu procedury „Niebieska Karta” poprzez wypełnienie formularza. Członkowie GKRPA zazwyczaj dokonują zgłoszeń na temat podejrzenia występowania przemocy domowej pracownikom socjalnym z Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu.

Przedstawiciele w/w podmiotów realizują procedurę w ramach pracy w grupie diagnostyczno-pomocowej w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. W świetle obowiązujących znowelizowanych przepisów obligatoryjnie pracę z rodziną z problemem przemocy domowej prowadzi pracownik socjalny i dzielnicowy, fakultatywnie skład GDP może być poszerzany o przedstawicieli innych podmiotów. W praktyce oznacza to, że najbardziej obciążeni praca z rodziną są pracownik socjalny i dzielnicowy, ponieważ to oni najczęściej spotykają się z rodziną w ramach wykonywania swoich obowiązków służbowych lub zawodowych.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego/Grup Roboczych/Grup Diagnostyczno-Pomocowych w roku 2023 r:

1. W roku 2023 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 35 formularzy „Niebieska Karta”, w tym rozpoczętych sporządzeniem Niebieskiej Karty druk A przez przedstawicieli:

- Policja- 22
- Ośrodek Pomocy Społecznej- 8
- Oświata- 3
- Ochrona Zdrowia- 2
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu - 0

2. Działania prowadzone w 2023 r.:

- liczba spotkań posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego - 7
- liczba spotkań grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych - 175 posiedzeń
- sporządzono 33 formularzy „Niebieskich Kart” Druk C
- sporządzono 33 formularzy „Niebieskich kart” Druk D
- liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych - 36
- liczba rodzin dla których wszczęto procedurę w 2023 r. - 33
- kontynuowano 23 procedury z poprzednich okresów
- przypadki zapewnienia dziecku ochrony na podstawie art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą - 1
- zakończono 33 procedury „Niebieska Karta” w tym 15 z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej oraz 18 z powodu stwierdzenia braku zasadności podejmowania działań (brak przemocy, konflikt małżeński, rodzinny)

3. Działania podejmowane na terenie Gminy Tłuszcz dot. przestępstw z art.207 k.k.

Komisariat Policji w Tłuszczu prowadził łącznie 14 spraw z art. 207 par 1 k.k. z czego:

- 2 sprawy zostały umorzone w trybie przepisów z art. 308 kpk (odmowa składania zeznań przez pokrzywdzonych);
- 9 spraw umorzono z powodu braku cech przestępstwa;

- 2 sprawy skierowano do Sądu Rejonowego w Wołominie z aktem oskarżenia;
- 1 sprawa jest w dalszym prowadzeniu (w toku).

Komisariat Policji w Tłuszczu prowadził/zastosował 4 procedury nakazów i zakazów wobec osób stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia osób dotkniętych przemocą domową w trybie przepisów z art. 15 aa Ustawy o Policji.

2. Analiza badań ankietowych dotyczących zjawiska przemocy, jego skali oraz poziomu świadomości społecznej na temat przemocy domowej wśród mieszkańców Gminy Tłuszcz.

Cel badania: zdiagnozowanie zjawiska przemocy, jego skali oraz poziomu świadomości społecznej na temat przemocy domowej w Gminie Tłuszcz na potrzeby przygotowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Tłuszcz na lata 2024-2030.

Narzędzie badawcze: 2 kwestionariusze ankiety:

- ankieta skierowana do osób dorosłych składająca się z 18 pytań jednokrotnego i wielokrotnego wyboru oraz metryczki, mająca na celu zdiagnozowanie zjawiska przemocy oraz poziomu świadomości mieszkańców Gminy Tłuszcz na temat przemocy domowej. Ankieta miała charakter anonimowy.

- ankieta skierowana do osób małoletnich (powyżej 10 r.ż) składająca się z 19 pytań jednokrotnego i wielokrotnego wyboru w tym metryczki, mająca na celu zdiagnozowanie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej na terenie Gminy Tłuszcz. Ankieta miała charakter anonimowy.

Miejsce badania: Gmina Tłuszcz

Data badania: marzec 2024 r. - czerwiec 2024 r.

Sposób przeprowadzenia badania: Ankietę można było wypełnić on-line lub pobrać ze strony www.opstluszcz.pl wydrukować i wypełnić pisemnie lub komputerowo. Formularz ankiety dostępny był również w Ośrodku Pomocy Społecznej w Tłuszczu. Wypełnione ankiety można było składać w Ośrodku Pomocy Społecznej w Tłuszczu, przesłać pocztą elektroniczną na adres: osrodek@ops.tluszcz.pl lub przesłać on-line.

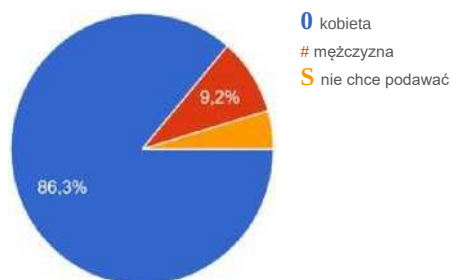
Liczba osób ankietowanych : 477 osób w tym 131 osób dorosłych i 346 osób małoletnich

2.1 Ankieta dotycząca występowania problemu przemocy domowej w Gminie Tłuszcz przeprowadzona wśród osób dorosłych

W badaniu ankietowym udział wzięło 131 osób dorosłych w tym 86,3 % kobiet i 9,2% mężczyzn. 4,5% ankietowanych nie chciało podawać w badaniu ankietowym swojej płci.

Płeć

131 odpowiedzi

Wśród ankietowanych największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym - 51,9%, a następnie osoby z wykształceniem średnim - 33,6%. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowiły 8,4% ankietowanych, pozostałe osoby - 6,1% to osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i osoby nie chcące podawać swojego wykształcenia.

Wykształcenie

131 odpowiedzi

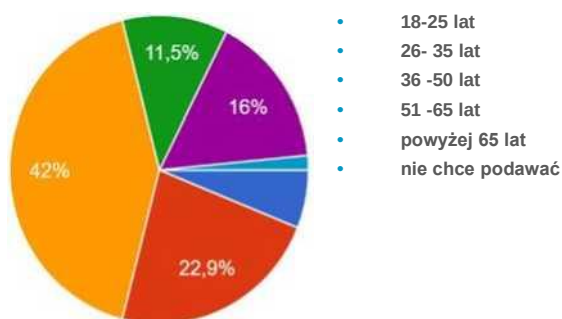
67,9 % ankietowanych stanowiły osoby aktywne zawodowo, 19,1% stanowili emeryci/renciści, pozostałe osoby to uczniowie/studenci, osoby bezrobotne, osoby prowadzące własną działalność i osoby nie chcące ujawniać swojej sytuacji zawodowej.

Sytuacja zawodowa
131 odpowiedzi

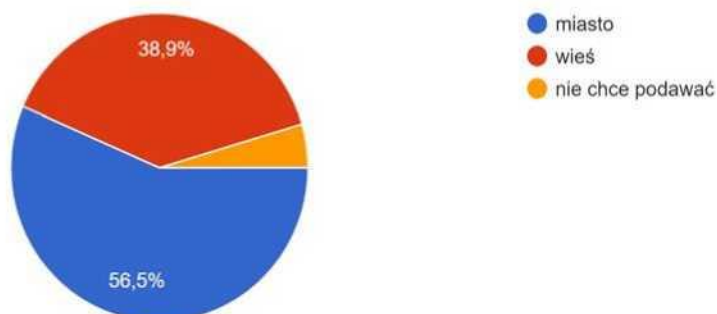
Struktura wiekowa ankietowanych osób przedstawia się następująco: 42% stanowiły osoby w wieku 36-50 lat, 22,9 % osoby w wieku 26-35 lat, 16 % osoby pow. 65 r.ż i 11,5% osoby w wieku 51-65 lat.

Wiek
131 odpowiedzi

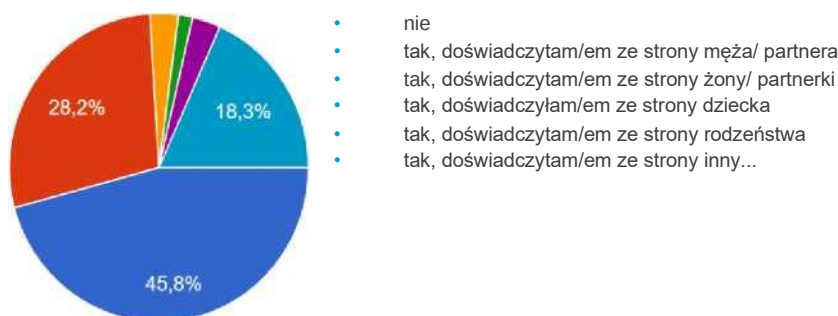
Ponad połowa ankietowanych - 56,5% to mieszkańcy miasta Tłuszcz, 38,9 % respondentów zamieszkuje na terenach wiejskich gminy Tłuszcz.

Miejsce zamieszkania
131 odpowiedzi

Spośród 131 osób ankietowanych 45,8 % respondentów stwierdziło, że nigdy nie doświadczyli przemocy domowej od osoby najbliższej jednak 46,5 % ankietowanych przyznało, że doświadczyło przemocy ze strony męża/partnera (28,2%) lub doświadczyło przemocy ze strony innych osób (18,3%)- ankietowani wymienili: od matki, ojca, ojczyma, krewnych, siostrzenicy, teściów, obojga rodziców.

1. Czy Pani/Pan kiedykolwiek doświadczyła/doświadczył przemocy od osoby najbliższej? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź) 131 odpowiedzi

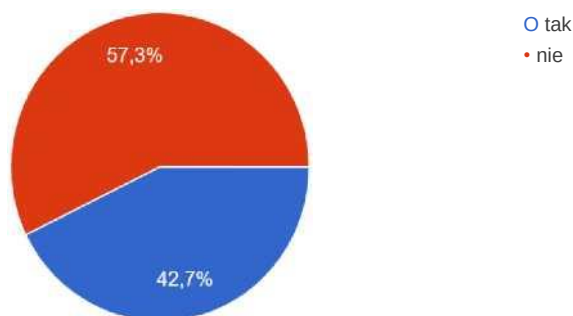

W przypadku kiedy w pytaniu nr. 1 zaznaczył/a Pani/Pan odpowiedź (tak, doświadczyłam/em ze strony innych najbliższych osób) prosimy wymienić od kogo 24 odpowiedzi

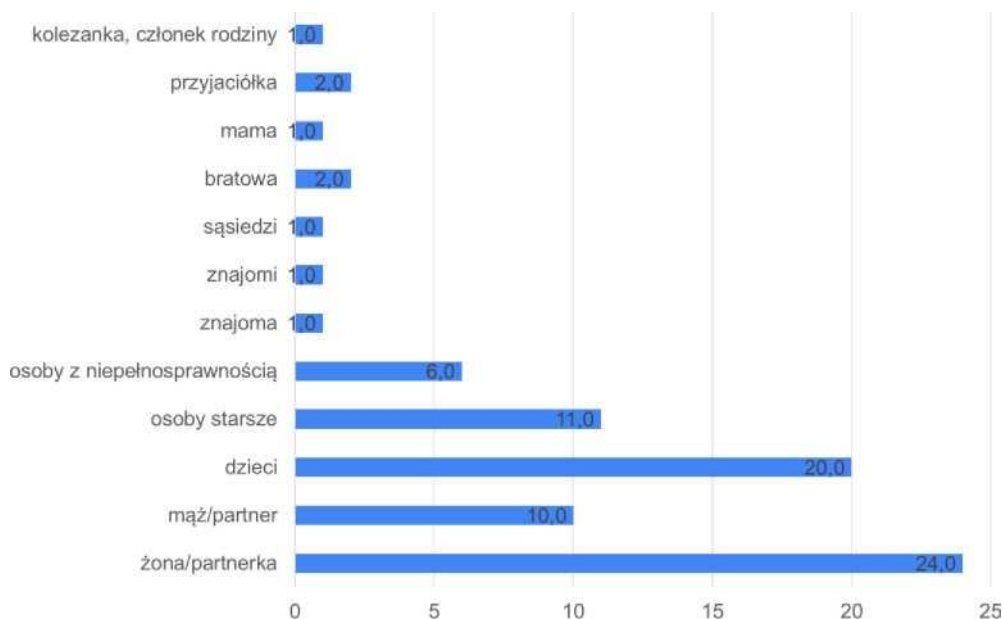

Ponad połowa ankietowanych - 57,3% przyznaje, że nie ma w ich otoczeniu osób które doświadczają przemocy domowej, jednak 42,7% respondentów twierdzi, że są w ich otoczeniu osoby, które przemocy domowej doświadczają, są to najczęściej kobiety (żony, partnerki, matka, przyjaciółka, znajoma, bratowa), dzieci, osoby starsze, mężczyźni (mężowie, partnerzy), osoby niepełnosprawne.

2. Czy w Pani/Pana otoczeniu są osoby, które doświadczają przemocy domowej? 131 odpowiedzi

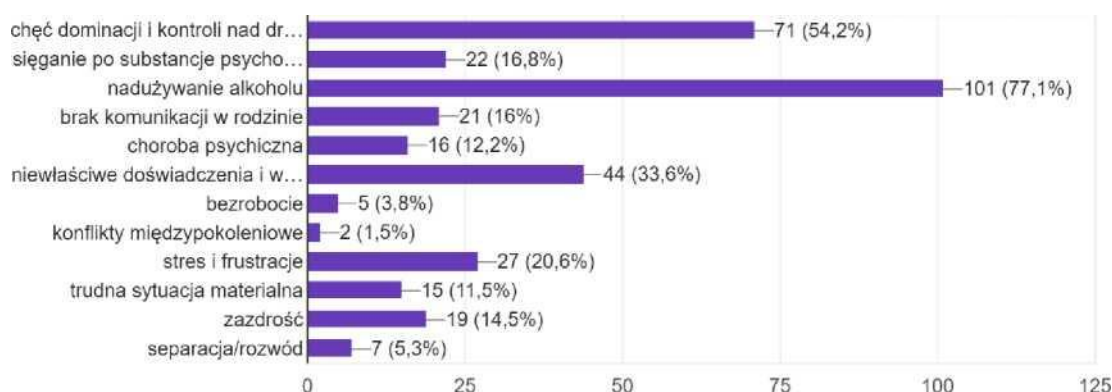
W przypadku kiedy w pytaniu nr.2 zaznaczył/a Pani/Pan odpowiedź (TAK) prosimy o zaznaczenie kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej.

Według ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy jest nadużywanie alkoholu - 77,1 %, chęć dominacji i kontroli nad drugim człowiekiem - 54,2%, niewłaściwe doświadczenia i wzorce pokoleniowe - 33,6%, stres i frustracje - 20,6%, sięganie po substancje psychoaktywne - 16,8, błąd komunikacji w rodzinie - 16%, , choroba psychiczna -12,2%.

4. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy? (proszę zaznaczyć co najwyżej 3 odpowiedzi)

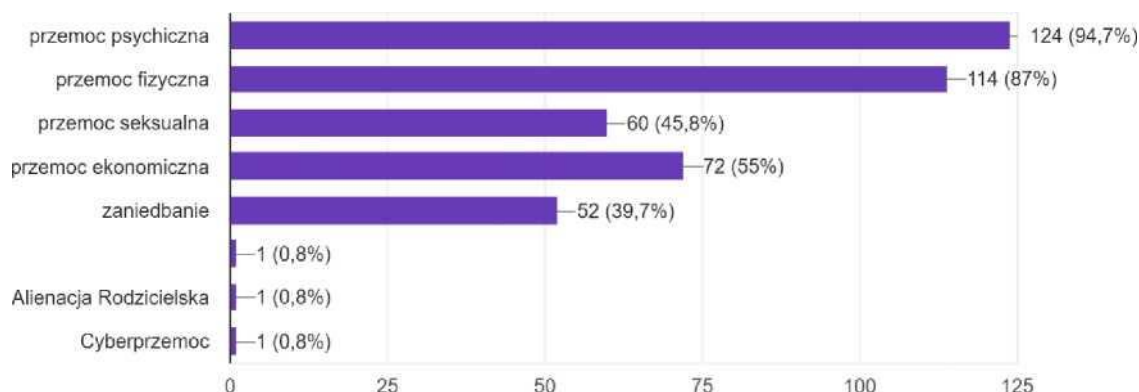
131 odpowiedzi

Ankietowani wskazali również w większości na przemoc psychiczną - 94,7% i fizyczną - 87% jako najczęściej występujące rodzaje przemocy domowej, następnie na przemoc ekonomiczną - 55%, przemoc seksualną - 45,*% oraz zaniedbanie - 39,7%.

5. Jakie Pani/Pana zdaniem występują rodzaje przemocy (można zaznaczyć kilka odpowiedzi).

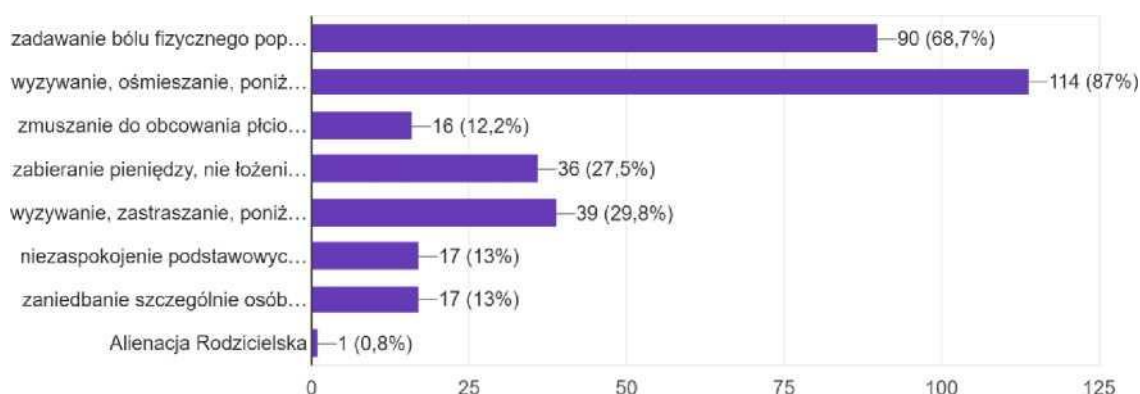
131 odpowiedzi

Jako najczęściej występujące w rodzinie formy przemocy domowej ankietowani wymielili: wyzywanie, ośmieszanie, poniżanie - 87%, zadawanie bólu fizycznego poprzez bicie, kopanie, szarpanie, uderzanie, popychanie, spoliczkowanie - 68,7%, wyzwanie, zastraszanie, poniżanie - 29,8%, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie rodziny - 27,5%.

6. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana najczęściej występują w rodzinie? (proszę zaznaczyć co najwyżej 3 odpowiedzi)

131 odpowiedzi

Zdaniem ankietowanych wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc mogą mieć czynniki takie jak: poczucie bezkarności - 29,8%, cechy charakteru - 22,1%, brak umiejętności wychowawczych - 12,2%, przyzwolenie osoby doświadczającej przemocy - 9,9%.

7. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź) 131 odpowiedzi

Zdecydowana większość ankietowanych, bo aż 64,1% stwierdziło, że według ich wiedzy najczęściej przemocy domowej doświadcza żona/partnerka, na drugim miejscu - dzieci - 19,1%.

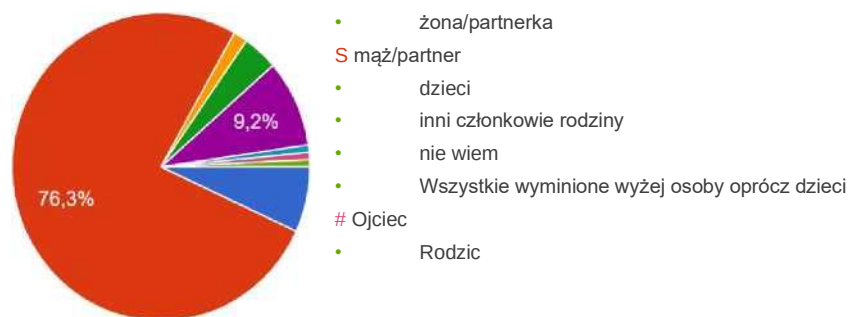
8. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doświadcza przemocy domowej? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź) 131 odpowiedzi

Według 76,3% ankietowanych najczęściej stosującym przemoc domową jest mąż/partner.

9. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej stosuje przemoc domową? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

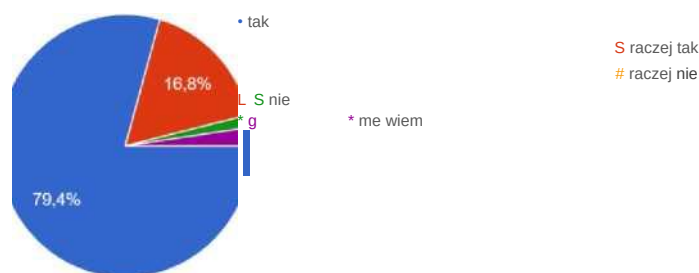
131 odpowiedzi

Zdecydowana większość respondentów - 96,2% (79,4%+16,8%) postrzega przemoc domową jako istotny problem.

10. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

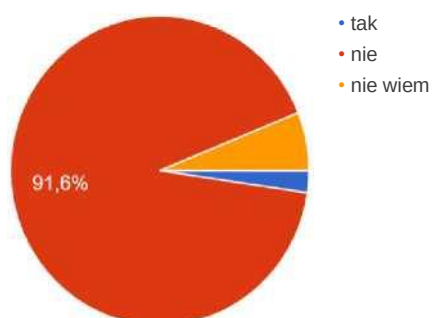
131 odpowiedzi

91,6% ankietowanych uważa również, że przemoc domowa to nie jest prywatna sprawa do której nikt nie powinien się wtrącać lecz jest to problem, który należy zgłaszać.

11. Czy uważa Pani/Pan, że przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać ? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

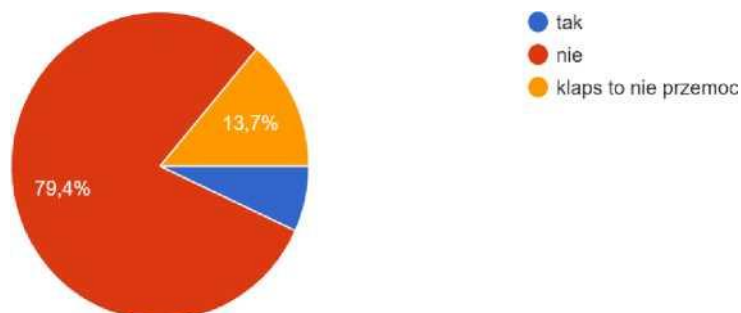
131 odpowiedzi

79,4% ankietowanych jest zdania że nie wolno karać dzieci klapsami, jednak 13,7% ankietowanych uważa, że „klaps to nie przemoc” - odpowiedzi takiej najczęściej dokonywały osoby pow. 65 r.ż.

12. Czy zgadza się Pani/Pan ze zdaniem, że można karać dzieci dając klapsy? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

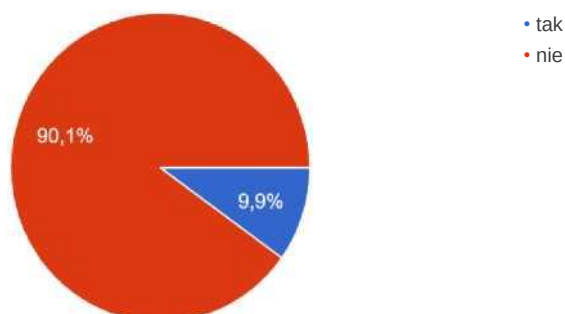
131 odpowiedzi

90,1% ankietowanych osób uważa, że gwałt w małżeństwie istnieje, jednak prawie 10% ankietowanych jest przeciwnego zdania i uważa, że gwałt w małżeństwie nie istnieje.

13. Czy zgadza się Pani/Pan ze stwierdzeniem, że gwałt w małżeństwie nie istnieje? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

131 odpowiedzi

Prawie połowa ankietowanych - 43,5% jest zdania, że osoba doświadczająca przemocy powinna szukać pomocy na Policji, 29% ankietowanych uważa, że powinna zgłosić się do Ośrodka Pomocy Społecznej, 11,5% ankietowanych jest przekonanych, że pomocy należy szukać w rodzinie.

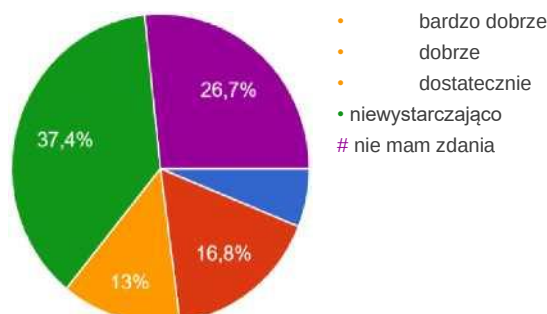
14. Gdzie Pani/Pana zdaniem osoba doświadczająca przemocy powinna szukać pomocy? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

131 odpowiedzi

37,4% ankietowanych jest zdania że działania profilaktyczno-informacyjne związane z problemem przemocy domowej i możliwością uzyskania wsparcia są niewystarczające. 13% ankietowanych ocenia je dostatecznie, 16,8 % dobrze, a 6,1 % bardzo dobrze.

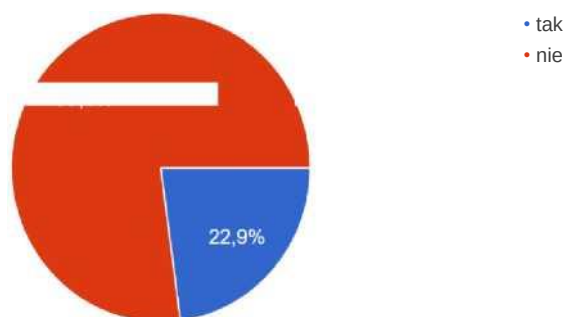
15. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w Gminie Tłuszcz działania profilaktyczno-informacyjne związane z problemem przemocy domowej i możliwością uzyskania wsparcia? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź) 131 odpowiedzi

Zdecydowana większość ankietowanych - 77,1% nie słyszała nigdy o Zespole Interdyscyplinarnym w Tłuszczu.

16. Czy słyszał Pan/Pani o Zespole Interdyscyplinarnym w Tłuszczu?

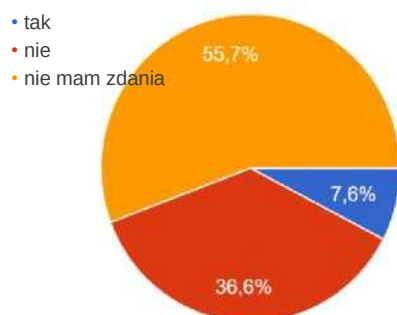
131 odpowiedzi

Ponad połowa ankietowanych - 55,7% nie ma zdania co do kwestii czy oferta pomocy dla osób doświadczających przemocy w gminie Tłuszcz jest wystarczająca. 36,6 % ankietowanych uważa, że oferta wystarczająca nie jest.

17. Czy oferta pomocy dla osób doświadczających przemocy w Gminie Tłuszcz jest wystarczająca ? (proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

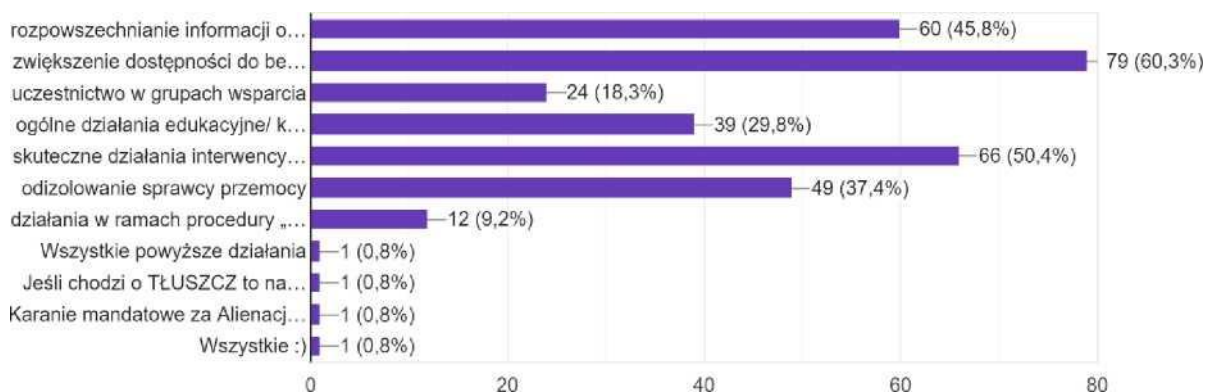
131 odpowiedzi

Zdaniem ankietowanych najskuteczniejszymi działaniami w celu poprawy sytuacji osób doświadczających przemocy domowej byłoby: zwiększenie dostępności do bezpłatnego wsparcia psychologicznego i prawnego- 60,3%, skuteczne działania interwencyjne służb - policji i prokuratury wobec sprawcy przemocy - 50,4%, rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających wsparcia na

terenie Gminy Tłuszcz - 45,8%, odizolowanie sprawcy przemocy - 37,4%, ogólne działania edukacyjne/kampanie społeczne poprawiające świadomość społeczną w kierunku właściwego reagowania na występowanie przemocy w otoczeniu - 29,8%.

18. Jakie działania Pani/Pana zdaniem byłyby najskuteczniejsze w celu poprawy sytuacji osób doświadczających przemocy domowej? (proszę zaznaczyć co najwyżej 3 odpowiedzi) 131 odpowiedzi

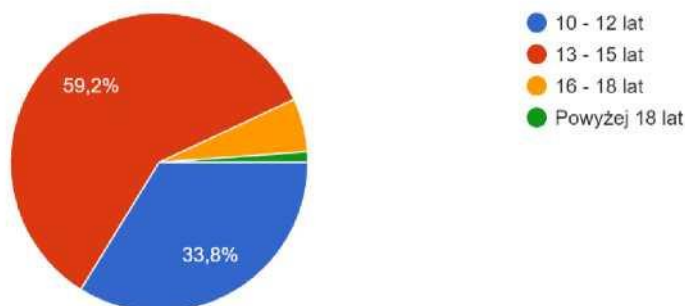

2.2 Ankieta dotycząca występowania problemu przemocy domowej i rówieśniczej na terenie gminy Tłuszcz przeprowadzona wśród osób małoletnich.

Wśród ankietowanych osób małoletnich największą grupę wiekową stanowiły dzieci w wieku od 13-15 lat - 59,2%, następnie dzieci w wieku 10-12 lat -33,8%.

Wiek

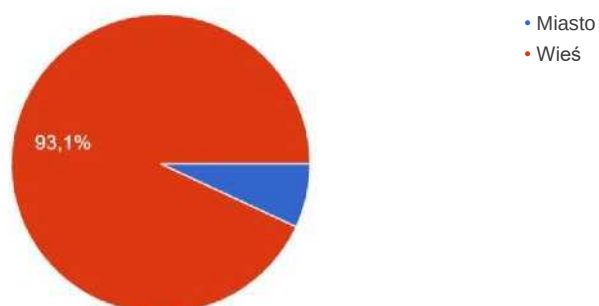
346 odpowiedzi

93,1% ankietowanych małoletnich zamieszkuje na terenach wiejskich gminy Tłuszcz.

Miejsce zamieszkania

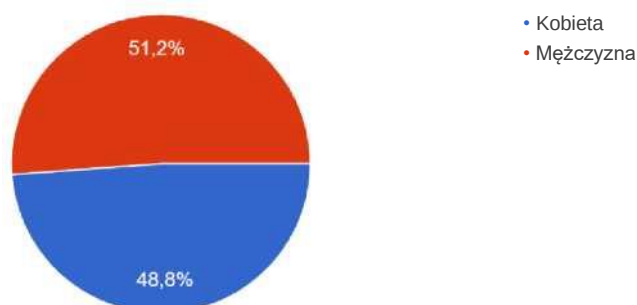
346 odpowiedzi

51,2% ankietowanych stanowili chłopcy a 48,8% dziewczynki.

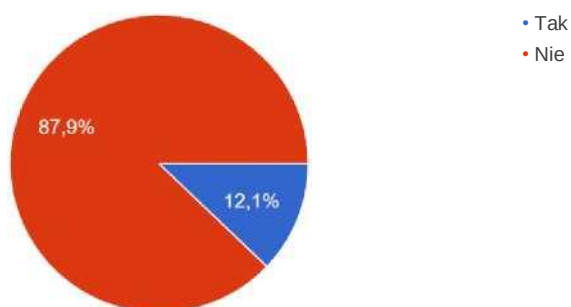
Płeć

346 odpowiedzi

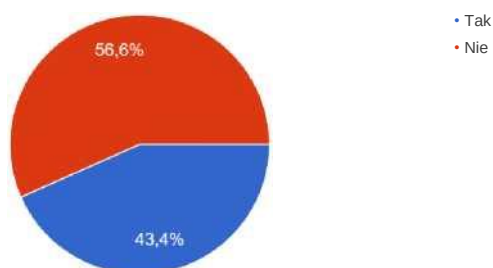

Prawie wszyscy ankietowani małoletni przyznali, że wiedzą czym jest przemoc - 96,8%. Jednak tylko 43,4% przyznało, że spotkało się z określeniem przemoc domowa/ w rodzinie.

Czy kiedykolwiek byłeś/byłaś świadkiem przemocy domowej/w rodzinie? 346 odpowiedzi

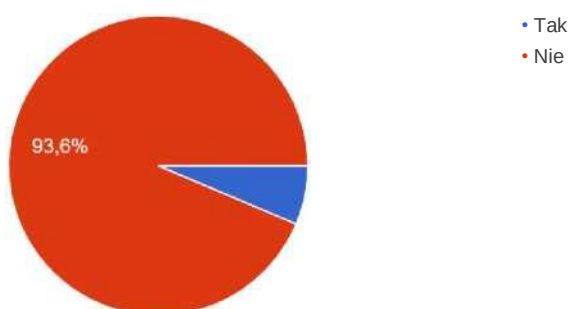

Czy spotkałeś/spotkałaś się z określeniem przemoc domowa/w rodzinie?
346 odpowiedzi

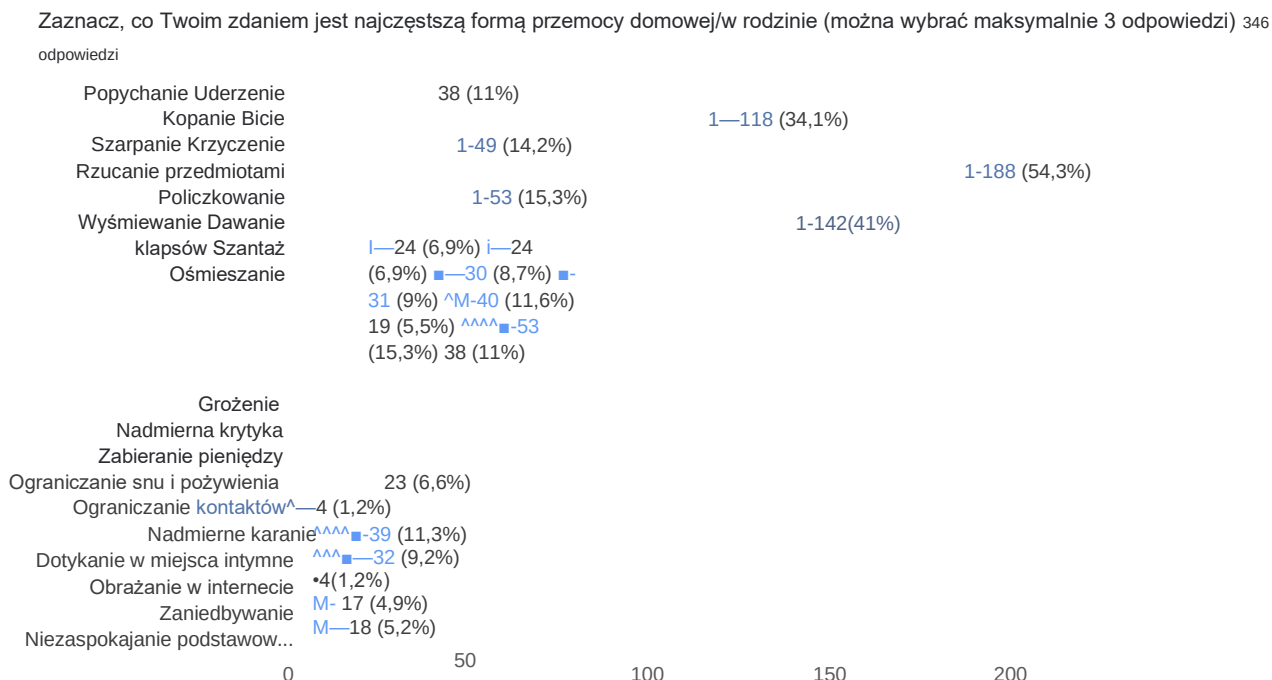

93,6% ankietowanych dzieci stwierdziło, że nigdy nie doświadczyło przemocy domowej /w rodzinie, jednak 6, 4% ankietowanych dzieci przyznało, że przemocy domowej doświadczyło.

Czy doświadczyłeś/aś przemocy domowej/w rodzinie? 346 odpowiedzi

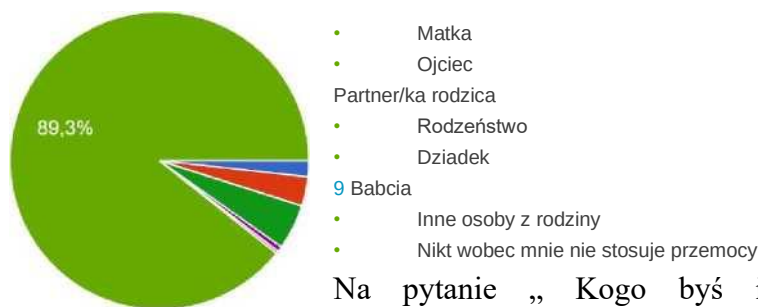

Według ankietowanych małoletnich najczęstszą formą przemocy domowej/w rodzinie jest: bicie (54,3%), krzyczenie (41%), uderzenie (34,1%), szarpanie (15,3%), grożenie (15,3%), kopanie (14,2%).

Wśród odpowiedzi 10% ankietowanych jako sprawcę zachowań przemocowych małoletni wskazywali najczęściej: rodziców, ojca, matkę. Prawie 90% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „nikt wobec mnie nie stosuje przemocy”.

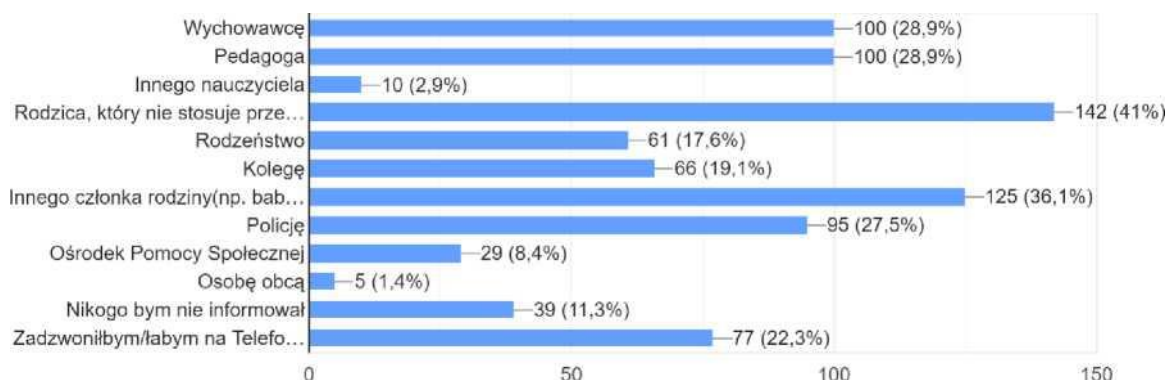
Kto jest sprawcą stosowania zachowań przemocowych w twojej rodzinie?
346 odpowiedzi

Na pytanie „Kogo byś informował/a gdybyś doznawał/a przemocy domowej/w rodzinie ankietowane dzieci wskazywały najczęściej na : rodzica,

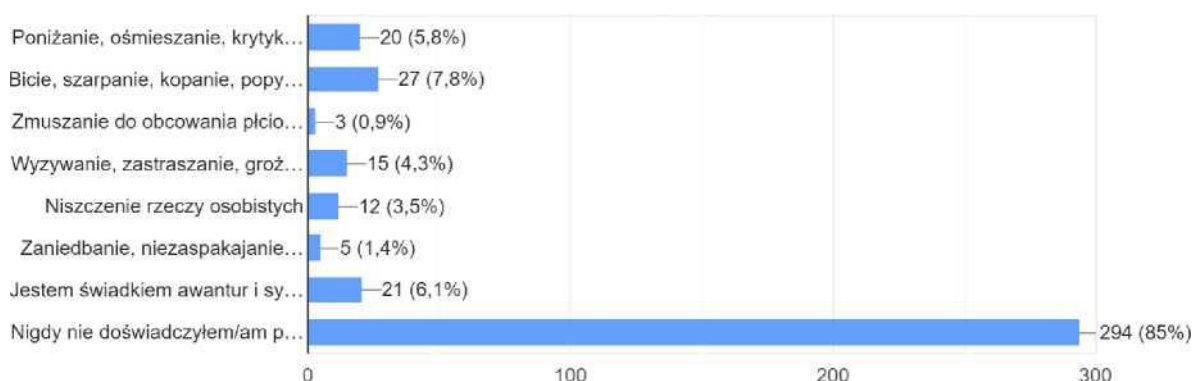
który nie stosuje przemocy- 41%, innego członka rodziny(babcię, dziadka, ciocię, wujka)- 36,1%, wychowawcę - 28,9%, pedagoga - 28,9%, policję - 27,5%, telefon zaufania dl dzieci i młodzieży - 22,3%, kolegę - 19,1%, rodzeństwo - 17,6%.

Kogo byś informował/a gdybyś doznawał/ła przemocy domowej/w rodzinie? (można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi) 346 odpowiedzi

7,8% ankietowanych małoletnich spośród 15% przyznających, że doznawali przemocy domowej jako najczęstszą formę doznawanej przemocy wymieniło: bicie, szarpanie, kopanie, popychanie. Pponi- żanie, ośmieszanie krytykowanie - 5,8%, wyzywanie, zastraszanie, grożenie - 4,3%, niszczenie rzeczy osobistych - 3,5%, zmuszanie do obcowania płciowego - 0,9% . 6,1% ankietowanych dzieci przyznało, że są świadkami awantur i sytuacji przemocowych.

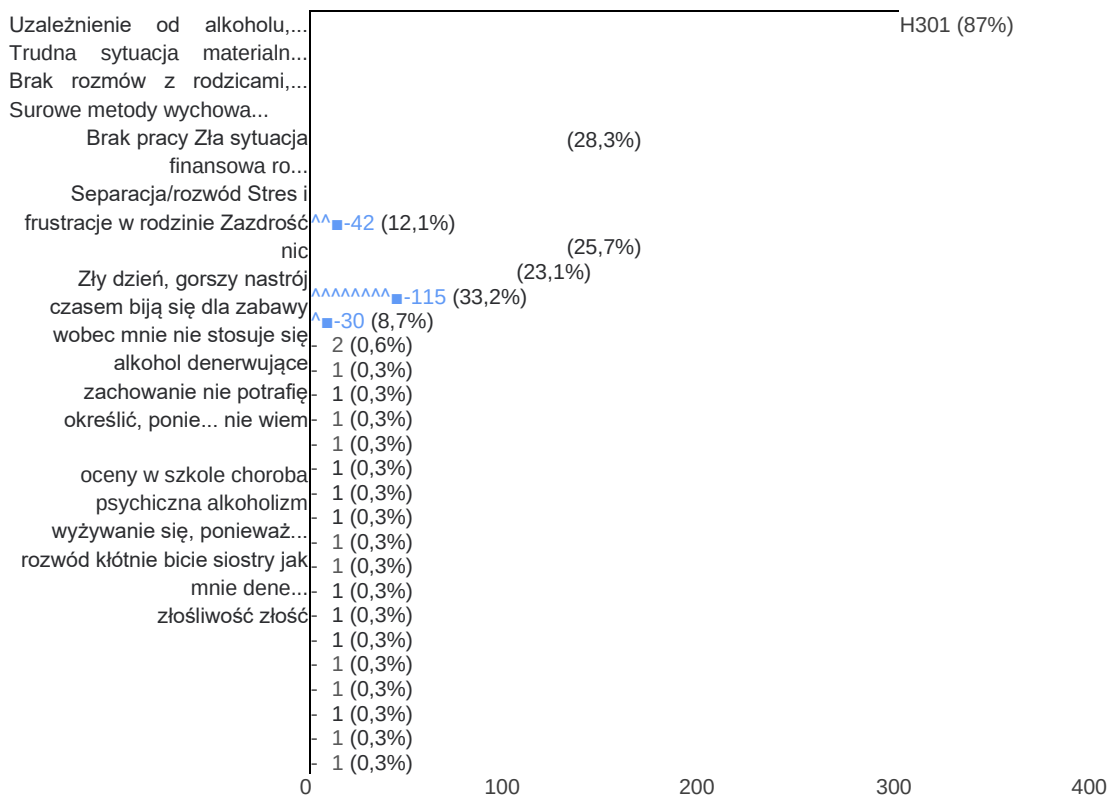
Jeśli doświadczyłeś/aś przemocy to wskaż formy doznawanej przez Ciebie przemocy ze strony członków Twojej rodziny (można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi) 346 odpowiedzi

Najczęstszą przyczyną przemocy domowej wg ankietowanych dzieci jest: uzależnienie od alkoholu - 87%, surowe metody wychowawcze - 41,9%, brak rozmów z rodzicami - 35%, stres i frustracje w rodzinie - 33,2 %, trudna sytuacja materialna rodziny - 28,3%, separcja, rozwód - 23,1%

Co Twoim zdaniem jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej/w rodzinie (można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

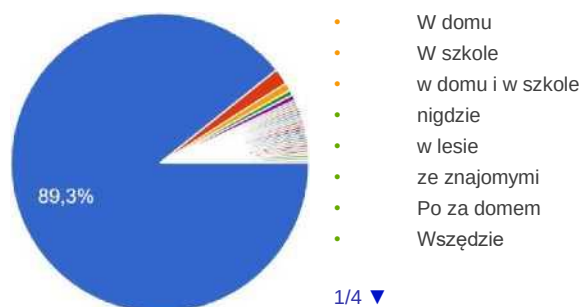
346 odpowiedzi

89,3 ankietowanych dzieci przyznaje, że najczęściej czują się bezpiecznie w domu. Spośród pozostałych 11% ankietowanych najczęściej wskazywano na szkołę jako na miejsce które daje poczucie bezpieczeństwa.

Gdzie najczęściej czujesz się bezpiecznie

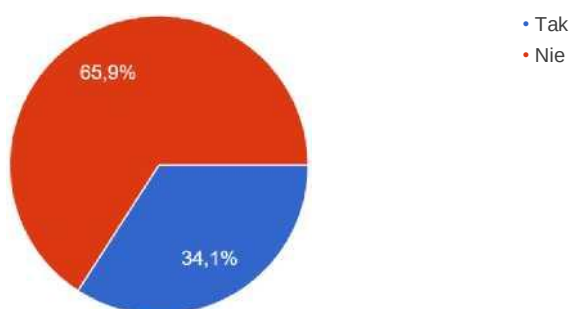
346 odpowiedzi

34,1% ankietowanych dzieci przyznało również, że doświadczyło przemocy ze strony rówieśników, jednocześnie 33,5 % ankietowanych zna inne osoby które doświadczają przemocy rówieśniczej.

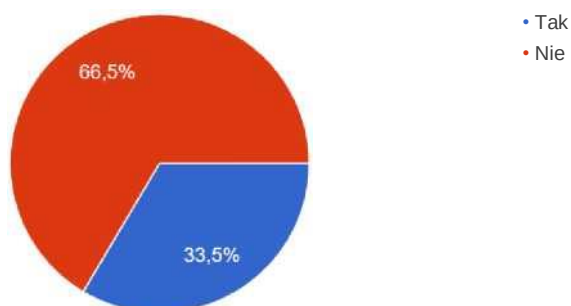
Czy kiedykolwiek doznałeś przemocy ze strony rówieśników?

346 odpowiedzi

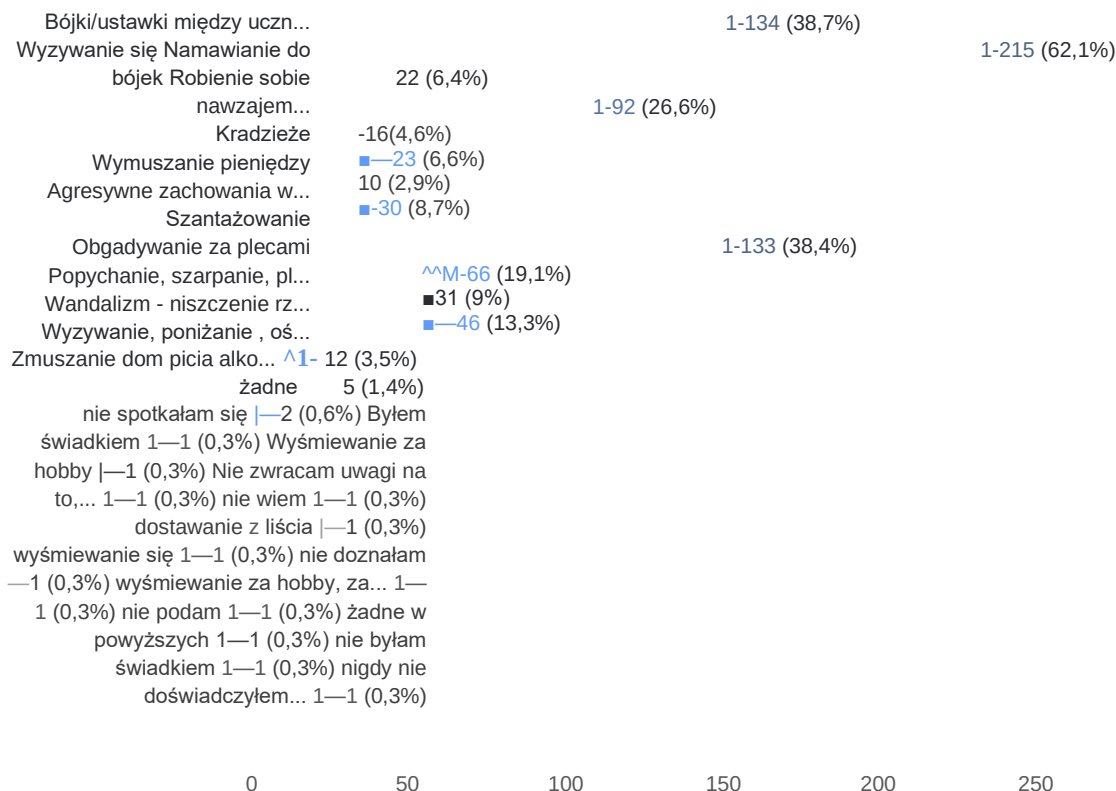
Czy znasz kogoś ze swojego otoczenia rówieśników, kto doznaje przemocy rówieśniczej? 346

odpowiedzi

Najczęstszymi formami przemocy rówieśniczej wg. ankietowanych małoletnich jest: wyzywanie się - 62,1%, bójki, ustawki między uczniami - 38,7%, obgadywanie za plecami - 38,4%, robienie sobie nawzajem przykrych kawałów czy żartów - 26,6%, popychanie, szarpanie, plucie - 19,1%, wyzywanie, poniżanie ośmieszanie w internecie lub za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej - 13,3%

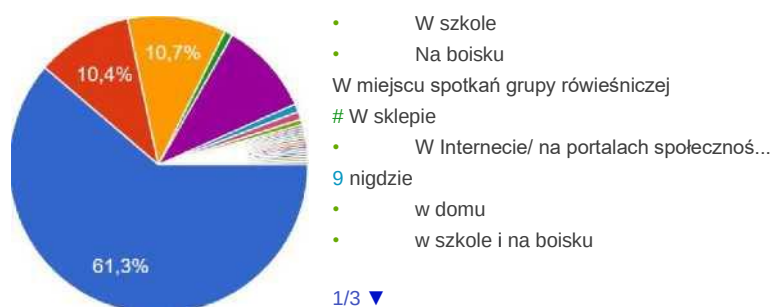
Poniżej wymienione są formy przemocy rówieśniczej. Zaznacz te, z którymi się spotkałeś: (można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi) 346 odpowiedzi

Wymienione wyżej agresywne zachowania wg ankietowanych miały miejsce najczęściej w szkole - 61,3%, w miejscu spotkań grup rówieśniczych - 10,7%, na boisku - 10,4%.

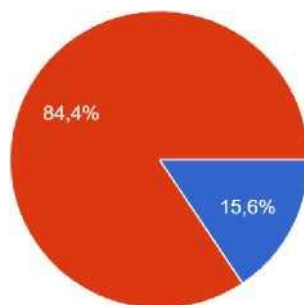
Gdzie najczęściej miały miejsce wymienione wyżej, agresywne zachowania?

346 odpowiedzi

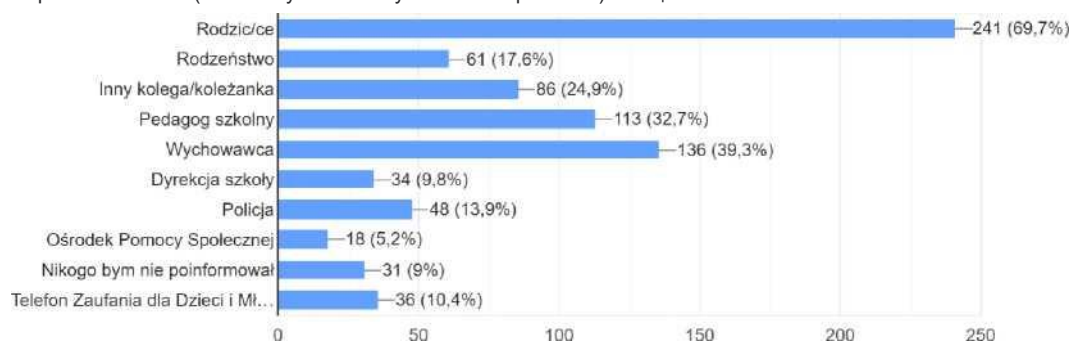
84,4 % ankietowanych dzieci deklaruje, że nigdy nie stosowali przemocy wobec innych rówieśników jednak 15,6 % przyznaje się do stosowania przemocy.

Czy kiedykolwiek stosowałeś/aś przemoc wobec innych rówieśników? 346 odpowiedzi

Ankietowane dzieci deklarują również, że w sytuacji gdyby wobec nich lub ich kolegi/koleżanki była stosowana przemoc rówieśnicza o pomoc zwróciliby się przede wszystkim do: rodziców - 69,7%, wychowawcy - 39,3%, pedagoga szkolnego - 32,7%, innego kolegi/koleżanki - 24,9%, na policję - 13,9%.

. Wskaż osoby lub instytucje do których zwróciłbyś/abyś się o pomoc gdyby wobec Ciebie lub twojego kolegi/koleżanki była stosowana przemo...śnicza (można wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi) 346 odpowiedzi

2.3 Wnioski z badań ankietowych

Analiza przeprowadzonych badań ankietowych wśród osób dorosłych i osób małoletnich pozwala na wysunięcie następujących wniosków:

1. Problem przemocy domowej jest jednym z głównych problemów społecznych występujących na terenie Gminy Tłuszcz - świadczy o tym fakt, że prawie połowa ankietowanych osób dorosłych doświadczyła w przeszłości przemocy od najbliższych osób. Dodatkowo prawie połowa ankietowanych przyznaje, że zna kogoś kto w najbliższym otoczeniu doświadcza przemocy domowej. Mieszkańcy gminy Tłuszcz postrzegają problem przemocy domowej jako istotny problem społeczny.
2. Najczęściej osobami doświadczającymi przemocy domowej są: kobiety i dzieci a osobami najczęściej stosującymi przemoc mężczyźni.
3. Głównym powodem bądź czynnikiem silnie związanym ze stosowaniem przemocy jest uzależnienie od alkoholu.

4. Niezbędna są działania edukacyjne i kampanie informacyjno-edukacyjne skierowane do mieszkańców gminy Tłuszcz zarówno osób dorosłych jak i dzieci na tematy dotyczące problemu przemocy domowej, w szczególności edukacji czym jest przemoc i jakie zachowania są przemocowe („ klaps to też przemoc”), do kogo należy zwrócić się gdy doświadcza się przemocy, gdzie można uzyskać wsparcie, które instytucje pracują z osobami doświadczającymi przemocy i osobami stosującymi przemoc, czym jest Zespół Interdyscyplinarny, co to jest procedura „ Niebieskie Karty”.
5. Konieczne jest prowadzenie i zwiększenie dostępności do poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz grup wsparcia skierowanych do osób doświadczających przemocy.
6. Niezbędne jest prowadzenie działań ukierunkowanych na pracę ze sprawcami przemocy domowej. Osobę stosującą przemoc domową, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej Zespół Interdyscyplinarny może skierować do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych.
7. Niezbędne jest podejmowanie działań edukacyjno-profilaktycznych w szkołach dot. przemocy rówieśniczej jak również przemocy domowej.

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest akronimem słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). To efektywna metoda, która pozwala zidentyfikować słabe, silne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucjami w obliczu występującego problemu.

Mocne strony	Słabe strony
- prowadzenie działań informacyjno-profilaktycznych dot. przeciwdziałaniu przemocy na stronach internetowych, mediach	- brak programu edukacyjno-korekcyjnego dla osób stosujących przemoc domową na terenie gminy Tłuszcz,

lokalnych, ulotkach skierowanych zarówno do dzieci, młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców gminy Tłuszcz, - rozbudowana oferta pomocowa skierowana dla osób zagrożonych i doświadczających przemocy domowej, - funkcjonowanie na terenie gminy poradnictwa specjalistycznego - psychologicznego, prawnego w ramach Punktu Konsultacyjnego GKRPA - wyspecjalizowana kadra pomocy społecznej poszerzająca systematycznie swoje kompetencje i superwizująca swoje działania, - szkolenia dla kadry specjalistów, - wsparcie specjalistyczne w ramach Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej w Tłuszczu. - funkcjonowanie trzech Placówek Wsparcia Dziennego, - możliwość uczestniczenia w superwizjach, - możliwość podejmowania współpracy ze specjalistami z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, - zaangażowanie i współpraca instytucji i organizacji na terenie gminy i powiatu działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, - wsparcie asystenta rodziny, - współpraca z sądem i kuratorem sądowym, - kampanie społeczne podejmujące temat przemocy (gminne, krajowe, wojewódzkie, powiatowe). - ograniczony lub odległy czasowo dostęp do psychiatrów i psychologów dla dzieci i dorosłych, - niewystarczająca ilość mieszkań w zasobach	komunalnych, - przemoc jako problem nie zawsze rozpoznany. - niska świadomość społeczna dotycząca definiowania, rozpoznawania zachowań przemocowych, - niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych, zajmujących się wsparciem osób doświadczających przemocy, - ograniczona możliwość specjalistycznego wsparcia (np. typu rehabilitacja, dogoterapia, hipoterapia, hydroterapia) stanowiące element pracy terapeutycznych minimalizującej skutki doświadczania przemocy, - niewystarczająca dostępność do specjalistów: psychologa, terapeuty rodzinnego, - zbyt duża liczba zadań dla policji i pracowników socjalnych uniemożliwiająca skuteczną pracę socjalną z rodzinami, - nierównomierne zaangażowanie przedstawicieli podmiotów w ramach realizacji procedury „Niebieska Karta”, - brak szkoleń dla pracowników oświaty i służby zdrowia dot. wszczynania i uczestnictwa realizacji przez w/w podmioty w procedurze „Niebieska Karta”.
--	---

Szanse	Zagrożenia
- wyspecjalizowana kadra regularnie superwizująca swoje umiejętności i działania, - chęć podnoszenia swoich kwalifikacji przez osoby pracujące z doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc, - wzrost świadomości społecznej dotyczący problemów związanych z przemocą i reagowania na nią, - zainteresowanie mieszkańców gminy Tłuszcz metodami wychowawczymi podkreślającymi podmiotowość małoletnich, dostrzeganie ważności dziecka, dziecko jako pełnoprawnego członka rodziny. - dostrzeganie ważności w działaniach profilaktycznych. - zmiany prawne umożliwiające skuteczne zatrzymanie przemocy, - zmiana postaw społecznych, obalanie mitów i stereotypów o problemach przemocy, - zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki przemocy w różnych instytucjach i organizacjach w tym w szkołach, - stałe podnoszenie wiedzy i kompetencji kadry specjalistów, - możliwość aplikowania w konkursach o środki na realizację zadań związanych z	- wykorzystywanie procedury Niebieskie Karty w sprawach konfliktowych i okołorozwodowych, - etykietowanie i stygmatyzacja osób z rodzin dysfunkcyjnych przez środowisko lokalne. - zdarzanie się sytuacji nieprofesjonalnego traktowania osób potrzebujących wsparcia przez osoby zobowiązane do reagowania na krzywdę i udzielania pomocy. - niewystarczający stopień współpracy międzyinstytucjonalnej, - brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy, - niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, - zbyt niskie kary za przemoc w stosunku do rangi popełnianych czynów, - często umarzane postępowania karne, - brak bezpieczeństwa ofiar przemocy, - duża biurokracja związana z procedurami NK, - brak środków na zwiększenie dostępności specjalistycznego wsparcia dla osób doświadczających przemoc. - przyzwolenie społeczne na łamanie nakazów/zakazów przez osoby stosujące przemoc, - braki kadrowe w Policji

Rekomendacje do działań:

Diagnostując problematykę przemocy należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

- Dążyć do aktywnej współpracy podmiotów zobowiązanych do realizacji zadań w ramach przeciwdziałania przemocy domowej terenie gminy Tłuszcz.
- Poszerzyć współpracę i współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w

zakresie rozwiązywania problemów przemocy domowej.

- Zapewnić osobom i rodzinom doświadczającym przemocy bezpieczne schronienie.
- Zapewnić poradnictwo psychologiczne, prawne, medyczne i socjalne.
- Kierować osoby stosujące przemoc do uczestniczenia w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych.
- Zapewnić specjalistyczne wsparcie dla osób doświadczających przemocy poprzez uczestnictwo w grupach wsparcia/ grupach samopomocowych.
- Zapewniać specjalistyczne wsparcie rodzinom poprzez uczestnictwo w warsztatach umiejętności wychowawczych.
- Prowadzić w placówkach wsparcia dziennego i oświatowych programy profilaktyczne, uświadamiające o zagrożeniach i możliwościach uzyskania pomocy.
- Prowadzić kampanie informacyjne, drukować informatory o możliwościach uzyskania pomocy.
- Podnosić kompetencje i kwalifikacje kadry specjalistów.
- Zabezpieczyć środki samorządu gminnego na powyższe działania.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- > Mieszkańców gminy Tłuszcz w tym rodzin i osób zagrożonych przemocą domową;
- > Osób doświadczających przemocy domowej;
- > Osób stosujących przemoc domową;
- > Świadków przemocy;
- > Osób/instytucji zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego i przeciwdziałaniem przemocy domowej.

V. REALIZATORZY PROGRAMU:

Realizatorami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Tłuszcz na lata 2024 - 2030 są: □ Ośrodek Pomocy Społecznej, □ Komenda Powiatowa Policji, Komisariat Policji w Tłuszczu □ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, □ Placówki oświatowo-wychowawcze, □ Placówki Opieki Zdrowotnej, □ Organizacje Pozarządowe,

□ Parafie,

Na terenie Gminy Tłuszcz zlokalizowanych jest wiele bardzo ważnych punktów administracyjnych min.:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest odpowiedzialny za obsługę organizacyjno- techniczną i finansową w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
2. Komisariat Policji w Tłuszczu;
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu;
4. Punkt Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu;
5. Trzy Placówki Wsparcia Dziennego prowadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu: Punkt Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu, Świetlica Środowiskowa w Jasienicy, Świetlica Środowiskowa w Strykach;
6. Trzy niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej;
7. Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży I poziomu referencyjnego;
8. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Tłuszczu;
9. Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
10. Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Tłuszczu;
11. Spółdzielnia Socjalna „Pożytek” w Tłuszczu;
12. Stowarzyszenie na Rzecz Organizacji Społeczności Lokalnych AB OVO;
13. Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół dzieci Niepełnosprawnych „Nadzieja”;
14. Państwowa Straż Pożarna w Tłuszczu oraz 6 Jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w gm. Tłuszcz.

Dzięki ścisłej współpracy z w/w podmiotami, rodzinom u których występuje problem przemocy domowej jak i rodzinom zagrożonym przemocą domową udzielana jest szybka, interdyscyplinarna pomoc w oparciu o istniejącą infrastrukturę pomocową. Przedstawiciele Placówek, Poradni i podmiotów edukacyjnych ściśle współpracują z Zespołem Interdyscyplinarnym w Tłuszczu w zakresie realizacji profesjonalnej i skutecznej pomocy dla osób i rodzin w sytuacji kryzysowej/przemocowej. Zespół Interdyscyplinarny podczas planowania szkoleń tematycznych , oddziaływań edukacyjnych i profilaktycznych zaprasza do uczestnictwa przedstawicieli w/w podmiotów.

W Punkcie Konsultacyjnym w Tłuszczu koordynowanym przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych osoby doświadczające przemocy i stosujące przemoc mogą otrzymać bezpłatne wsparcie psychologiczne oraz prawne. Prowadzone są indywidualne 50

konsultacje w zakresie uzależnień, współuzależnień, przemocy domowej, narkomanii, poradnictwo prawne związane z problemami osób uzależnionych, członków ich rodzin, sprawy związane z sytuacją opiekuńczo-wychowawczą. Ponadto funkcjonuje grupa wsparcia dla kobiet uwikłanych w przemoc „Odważne i wytrwałe” oraz grupa samopomocowa - grupa wsparcia AA.

Placówki Wsparcia Dziennego funkcjonujące na terenie gminy również pełnią bardzo ważną rolę jako element systemu wspierającego rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, przeżywające różnego rodzaju kryzysy min. z uwagi na problem przemocy domowej, rodziny u których występuje problem z uzależnieniami. W Punkcie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu funkcjonuje grupa samopomocowa dla rodziców samotnie wychowujących dzieci, w której również uczestnikami są członkowie rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej lub uzależnienia. Dodatkowo dla rodzin w tym rodzin z występującym problemem przemocy domowej w placówce organizowane są warsztaty umiejętności wychowawczych.

Realizatorami działań interwencyjnych i pomocowych przewidzianych w niniejszym Programie są członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Tłuszczu oraz grup diagnostyczno-pomocowych.

W skład Zespołu, powołanego przez Burmistrza Tłuszcza, wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, Sądu Rejonowego w Wołominie, przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Głównym celem ZI jest podnoszenie efektywności działań w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą, poprzez:

- zwiększenie społecznego zaangażowania w przeciwdziałanie zjawiskom negatywnym,
- wspólną diagnozę i wspólne podejmowanie decyzji,
- zintegrowane wykorzystanie środków i możliwości, jakimi dysponują instytucje,
- poszerzenie kompetencji i doświadczeń profesjonalistów.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje swoje zadania, poprzez:

- diagnozowanie problemów przemocy domowej na terenie gminy Tłuszcz,
- podejmowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
- inicjowanie działań w stosunku do osób doświadczających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nich zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieska Karta”,

- przekazywanie informacji o której mowa w art.9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- składanie na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art.66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - kodeks wykroczeń (Dz.U. Z 2023 r. poz. 2119)
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY: Tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrony ofiar przemocy domowej.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową.
2. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową
3. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji, podmiotów i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin	Wskaźnik
1.	Zapewnienie	Współpraca z	OPS Tłuszcz,	2024-2030	Liczba osób, którym

	schronienia osobom doświadczającym przemocy	podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy,	ZI, Powiat wołomiński (OIK), UM w Tłuszczu		udzielono schronienia lub pomocy w uzyskaniu mieszkania socjalnego
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego	Organizacja poradnictwa psychologicznego, prawnego i grup samopomocowych Praca socjalna- świadczenie usługi Pomoc dzieciom z problemem przemocy domowej w formie pobytu w Placówce Wsparcia Dziennego, Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej w tym medycznej, prawnej, psychologicznej, socjalnej, zawodowej, rodzinnej i pedagogicznej.	OPS Tłuszcz, ZI, PWDz, Placówki oświatowe, GKRPA	2024-2030	Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa, Liczba dzieci korzystająca z Placówek Wsparcia Dziennego, Liczba opracowanych i udostępnionych informatorów, ulotek, Liczba osób korzystająca ze wsparcia specjalistycznego, Liczba osób uczestnicząca w grupach wsparcia i w grupach samopomocowych. Liczba osób korzystająca z warsztatów umiejętności wychowawczych.
3.	Profesjonalna realizacja procedury „Niebieskie Karty”	Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarne go w Tłuszczu i grup diagnostyczno-pomocowych	ZI, OPS, GKRPA, Placówki Oświatowe, Policja,	2024-2030	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”, Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych, Liczba osób doświadczających przemocy domowej w tym liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” -C, Liczba osób stosujących przemoc

		Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb w trybie przepisów z art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	OPS, Policja, Służba zdrowia,	2024-2030	domową w tym liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” -D, Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie przepisów z art.12 a
--	--	--	-------------------------------	-----------	--

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin	Wskaźnik
1	Prowadzenie przez ZI zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i skutecznego oddziaływania na sprawców przemocy domowej	Podjmowanie działań interwencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą Inicjowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, Prowadzenie rozmów pouczająco-ostrzegawczych na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej, Prowadzenie rozmów motywacyjno-edukacyjnych na temat nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, niedozwolonych,	OPS, Policja, ZI, Sąd, Prokuratura, Służba Zdrowia, OIK Zielonka, PCPR, GKRPA	2024-2030	Liczba interwencji pracowników socjalnych i Policji, Liczba zastosowanych nakazów/ zakazów, Liczba osób wobec których wszczęto postępowanie z art. 207 k.k., Liczba rodzin objęta asystenturą, Liczba procedur NK i liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta”-D, Liczba osób, która uczestniczyła w spotkaniach z terapeuta uzależnień , Liczba dzieci skierowanych do PWDz, Liczba osób stosujących przemoc skierowanych do programów korekcyjno-

		Składanie wniosków do GKRPA w przypadku osób uzależnionych od alkoholu, Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą Kierowanie dzieci z rodzin doświadczających przemocy do Placówek Wsparcia dziennego, Kierowanie do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy oraz programów psychologiczno-pedagogicznych,			edukacyjnych i programów psychologiczno
--	--	---	--	--	--

Cel szczegółowy 3: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/ Partnerzy	Termin	Wskaźnik
1.	Edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej	Organizowanie akcji i kampanii informacyjnych Upowszechnianie informacji o placówkach pomocowych i oświatowych o programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy, Prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk szczególnie zagrożonych	OPS, ZI, GKRPA, Szkoły, Policja, NGO, PWDz	2024-2030	Liczba kampanii informacyjnych, Liczba ulotek, informatorów, akcji informacyjnych w placówkach oświatowych i Placówkach Wsparcia Dziennego

		przemocą Budowanie wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy (reagowanie)			
2.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji, przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy	Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży Realizacja programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i rówieśniczej, Prowadzenie spotkań, warsztatów dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców w zakresie rozpoznawania zagrożeń związanych z przemocą i uzależnieniami,	OPS, PWDz, ZI, GKRPA, Szkoły, NGO, Centrum Kultury Sportu i Rekreacji, Policja	2024-2030	Liczba ofert spędzania czasu wolnego, liczba kolonii, oferta półkolonii, liczba pogadaniek, spotkań edukacyjnych,
3.	Działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczy ch rodziców w zakresie rozpoznawania zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży oraz w zakresie tworzenia pozytywnego środowiska rodzinnego	Organizacja warsztatów umiejętności wychowawczych	ZI, OPS, GKRPA	2024-2030	Liczba osób korzystająca z warsztatów umiejętności wychowawczych

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji, podmiotów i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin	Wskaźnik
1.	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji przedstawicieli instytucji, podmiotów i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług	Organizacja szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, Uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez inne instytucje oraz zapewnienie dostępu do literatury Prowadzenie w szkołach kampanii, konkursów, zajęć edukacyjnych mających na celu podnoszenie poziomu świadomości Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami uwikłanymi w przemoc domową min. poprzez udział w superwizjach, warsztatach, Organizacja spotkań przedstawicieli różnych instytucji w celu wymiany doświadczeń i konsultacji, Współpraca z organizacjami pozarządowymi	OPS, ZI, Szkoły, GKRPA, NGO, Policja, Sąd, Służba zdrowia, pracownicy PWDz,	2024 2030	Liczba szkoleń, Liczba przeszkolonych pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy, Liczba superwizji i liczba osób uczestniczących w superwizjach, Liczba spotkań przedstawicieli różnych instytucji

		oraz kościołami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy			
--	--	---	--	--	--

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2024-2030 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- ograniczenie zjawiska przemocy oraz poprawa kondycji rodzin mieszkających na terenie gminy Tłuszcz,
- świadczenie kompleksowej pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy domowej jak i dla osób stosujących przemoc domową,
- zmiana postaw mieszkańców gminy Tłuszcz wobec zjawiska przemocy domowej.
- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji, podmiotów i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

VII . FINANSOWANIE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030 finansowany będzie ze środków własnych gminy Tłuszcz oraz ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Może być finansowany z innych źródeł tj. dotacji, programów, środków dla organizacji pozarządowych.

VIII .MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Mierzenie postępów w realizacji poszczególnych celów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030, jak również identyfikowanie czynników, które pozytywnie lub negatywnie wpływają na ich osiągnięcie, zapewnia system monitoringu i ewaluacji.

Celem badania ewaluacyjnego jest ocena skuteczności, efektywności i użyteczności realizowanych celów

Programu oraz systematyczna ocena działań realizowanych w ramach Programu pod kątem następujących kryteriów:

- Skuteczność - ocena w jakim stopniu realizowane są cele założone w Programie,
- Użyteczność - ocena w jakim stopniu realizowane działania odpowiadają potrzebom odbiorców.

Monitoring realizacji Programu ma na celu weryfikację czy wyznaczone w dokumencie cele zostały zrealizowane i jaki jest ich wynik. Umożliwia identyfikację sukcesów i niepowodzeń w realizacji Programu, ale przede wszystkim pozwala na elastyczne reagowanie na problemy i pojawiające się zmiany.

Aby było to możliwe, wszystkie cele mają przypisane wskaźniki, które określają ilościowy postęp w osiąganiu zaplanowanych efektów.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wskazuje cele oraz kierunki działań, które są niezbędne w ramach ograniczania i przeciwdziałania zjawisku przemocy w lokalnej społeczności. Wdrażanie programu jest długotrwałym procesem, włączającym szerokie grono interesariuszy i powinno być realizowane poprzez:

- wskazanie podmiotów lub osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych kierunków działań,
- upowszechnianie założeń programu i uwzględnianie obszarów strategicznych (przekazanie informacji poszczególnym partnerom),
- uwzględnienie kierunków działań programu w działalności lokalnych instytucji.

Dane do ewaluacji zbierane będą corocznie w ramach zaplanowanego systemu monitoringu i posłużą ocenie realizacji założeń Programu.

Na podstawie danych uzyskanych od realizatorów Programu Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym przygotowuje sprawozdanie z realizacji Programu w danym roku. Dane zostaną ujęte w sprawozdaniu z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu sporządzanego corocznie za rok poprzedni. Wnioski płynące z monitoringu i ewaluacji mają posłużyć zmodyfikowaniu realizowanych działań oraz zaplanowaniu działań priorytetowych w kolejnym roku.

